

Juha Huttunen, Teppo Helo ja
Sirkka-Liisa Markkanen (toim.)

Kainuun ympäristökeskuksen kosteikkolintuseurannat

314

Juha Huttunen, Teppo Helo ja
Sirkka-Liisa Markkanen (toim.)

Kainuun ympäristökeskuksen kosteikkolintuseurannat

KAJAANI 2004

*Julkaisua on saatavana myös Internetistä
www.ymparisto.fi/julkaisut*

ISBN 952-11-1480-0 (nid.)
ISBN 952-11-1481-9 (PDF)
ISSN 1238-8610

Kartat
Teppo Helo
Taitto
Martti Salo ja Paula Piirainen
Paino
Kajaanin Kirjapaino Oy 2004

Sisällys

1 Johdanto	5
2 Lintuvesiensuojeluohjelman kohteet ja niiden seuranta	5
2.1 Kuluntajärvi, Kajaani	5
2.2 Korpijärvi, Suomussalmi	9
2.3 Kuivajärvi, Hyrynsalmi	16
2.4 Heinäjärvi, Kuhmo	19
2.5 Ruokojärvi, Suojärvi ja Rimpilampi, Sotkamo	24
2.6 Painuanlahti, Vaala	31
2.7 Likainen, Vaala	36
2.8 Tulijärvi, Hirvasjärvi ja Raatejärvi, Suomussalmi	39
2.9 Särkijärvi ja Mätäsjärvi, Puolanka	44
2.10 Kuorejärvi, Puolanka	48
2.11 Saarijärvi, Suomussalmi	53
3 Muut seurantakohteet	58
3.1 Paltamon Matalajärven linnustosta	58
3.2 Haukijärven kosteikkolinnut	60
3.3 Lahnasjärven kosteikkolinnut	62
3.4 Särämän kosteikkolinnut	64
3.5 Kaihlasan kosteikkolinnut	66
Kirjallisuus	68
Liite I Seurantakohteiden sijainti	69
Kuvailulehdet	70

1 Johdanto

Valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan v. 1981 nimettiin Kainuusta 11 kohdetta. Kainuun ympäristökeskus on sen jälkeen teettänyt näillä alueilla useita laskentoja. Muutamilla muilla lintuvesillä on lisäksi tehty yksittäisiä laskentoja.

Tämän selvityksen tarkoituksena on koota yhteen Kainuun lintuvesillä tehdyt lintulaskennat, seurannan tarve sekä tiedossa olevat kunnostustarpeet.

Lintuvesiensuojeluohjelmassa määritetyille kosteikkolintulajistolle on kunkin lintuveuden yhteenvedossa esitetty kaksi erilaista pesimäaikaista suojelupistearvoa. V. 1981 käytetty pisteytys perustuu lajikohtaisiin pisteisiin, jotka voivat vaihdella maan eri osien välillä. Parimäärä vaikuttaa joillakin lajeilla, jolloin määrätyn raja-arvon ylittävä parimäärä tuottaa yhden tai useamman lisäpisteen. Pisteiden summa on lintuveuden suojelupistearvo. Vähintään 50 pistettä saanut kohde luokitellaan valtakunnallisesti arvokkaaksi.

Linnustossa ja lintuvesissä tapahtuneiden muutosten takia tämä pistejärjestelmä on nykyään osin vanhentunut.

Vuonna 2003 julkaistussa uudessa pistejärjestelmässä on kullekin lintulajille määritetty suojeluarvo joka perustuu lajin uusiutumiskyvyttömyyteen, uhanalaisuuteen ja Suomen kannan kokoon. Lintuveuden suojelupistearvo saadaan kertomalla jokaisen kosteikkolajin suojeluarvo potenssiin 0,7 korotetulla parimäärällä ja laskemalla saadut tulot yhteen. Tämän pisteytyksen mukaisia pisterajoja, joilla kosteikkojen arvoa luokiteltaisiin, ei ole määritetty.

Lintuvesiensuojeluohjelmassa kullekin kohteelle annettuja suojelupisteitä ei voinut muuntaa vuoden 2003 tavalla lasketuiksi, koska lajikohtaisia parimääriä ei ollut käytettävissä.

2 Lintuvesiensuojeluohjelman kohteet ja niiden seuranta

2.1 Kuluntajärvi, Kajaani

Kuluntajärvi sijaitsee Kajaanin Kuluntalahdessa. Valtakunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa esitetty suojelurajaus on 107 ha, josta vettä on 88 ha ja maata 19 ha.

Järvi kuuluu Naturaan aluekoodilla FI1200101.

Kuluntajärven linnustosta on tietoa lintuvesiensuojeluohjelmassa v. 1981. Sen jälkeen lintulaskennan on tehnyt Teppo Helo v. 1998.

Taulukko Ia. Kuluntajärven kosteikkolintupisteet.

Laji	Suojeluarvo	1998	
		Paria	Pisteet
Silkkiuikku	0,60	1	0,60
Haapana	0,56	3	1,21
Tavi	0,25	8	1,07
Sinisorsa	0,30	2	0,49
Jouhisorsa	1,74	4	4,59
Lapasorsa	0,56	1	0,56
Tukkasotka	0,29	4	0,77
Telkkä	0,29	10	1,45
Töyhtöhyyppä	0,92	2	1,49
Taivaanvuohi	0,40	5	1,23
Isokuovi	1,74	5	5,37
Valkoviklo	1,38	1	1,38
Metsäviklo	0,38	1	0,38
Liro	0,54	3	1,17
Rantasipi	0,17	1	0,17
Kalalokki	0,52	2	0,84
Kalatiira	0,42	5	1,30
Keltavästäräkki	0,13	3	0,28
Västäräkki	0,13	2	0,21
Pensastasku	0,36	2	0,58
Ruokokerttunen	0,11	15	0,73
Punavarpunen	0,14	3	0,30
Pikkusirkku	0,90	1	0,90
Pajusirkku	0,13	15	0,87
Yhteensä		99	27,95

Taulukko Ib. Eri vuosien vertailu.

KULUNTAJÄRVI	1981	1998
Vesilintujen lajimäärä	9	8
Vesilintujen parimäärä	37	33
Kahlaajien lajimäärä	5	8
Kahlaajien parimäärä	10	20
Varpuslintujen lajimäärä	5	7
Kosteikkolajien määrä	20	24
Suojelupisteet vm. 1981	45	43
Suojelupisteet vm. 2003		28

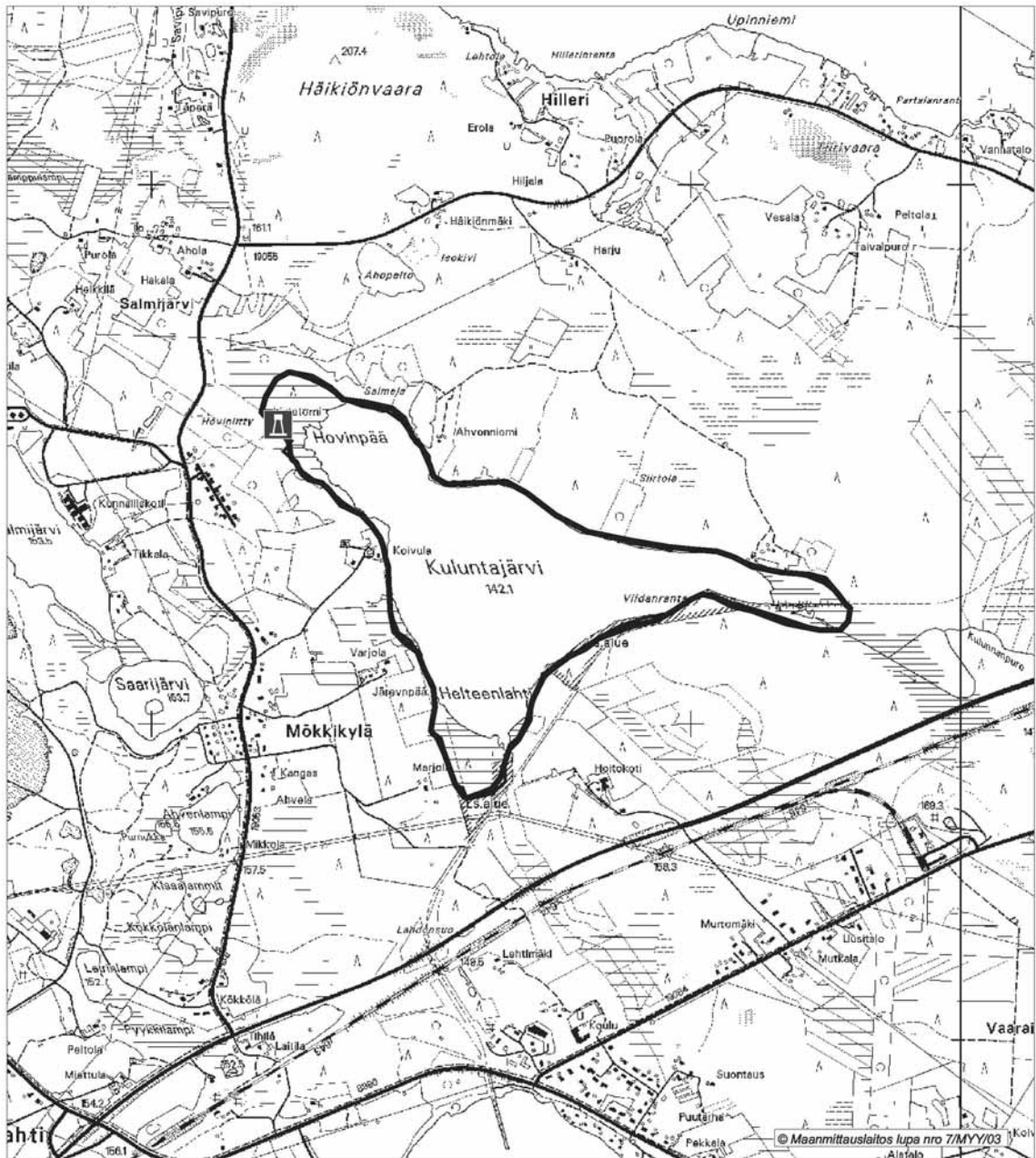
Järven pesimälinnustoon kuuluu eteläisiä harvinaisuuksia, mutta naurulokkiyh-dyskunnan häviäminen vähentää pesivien sorsalintujen määrää. Muutonaikainen merkitys on kohtalainen mutta syksyinen metsästys häiritsee lintuja. Kuluntajärvellä on vesilinnuille huomattava merkitys sulkasadon aikaisena kokoontumispaikkana.

Linnuston muutosten seuraamiseksi on aiheellista uusia laskenta 7-10 vuoden välein.

Taulukko 2. Kuluntajärven kosteikkolinnut ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

	22.5.1998 paria(yksilöä)	3.6.1998 paria(yksilöä)	Pesivää paria	Suojelu- pisteet
Silkkiuikku	1(1)	-	1	4
Härkälintu	-	-		
Sinisorsa	1(1)	2(16)	2	2
Jouhisorsa	4(4)	-	4	4
Haapana	3(3)	6(6)	3	2
Tavi	8(8)	14(14)	8	2
Lapasorsa	1(2)	-	1	5
Tukkasotka	1(3)	4(15)	4	2
Telkkä	9(80)	10(128)	10	1
Mustalintu		3(6)		
Uivelo	-(1)	-		
			yht: 33	
Töyhtöhyppä			2	1
Lehtokurppa			2	
Taivaanvuohi			5	2
Kuovi			5	1
Metsäviklo			1	2
Liro			3	1
Rantasipi			1	1
Valkoviklo			1	1
Kalalokki			2	1
Naurulokki				
Pikkulokki				
Kalatiira			5	1
Pensastasku			2	1
Ruokokerttunen			15	1
Västäräkki			2	1
Keltävästäräkki			3	1
Punavarpunen			3	1
Pikkusirkku			1	4
Pajusirkku			15	1
			yht:	43

Kartta 1. Kuluntajärvi
Kunta: Kajaani

Mittakaava 1:20000
0 200 400 Meters

Peruskarttalehdet:
343401

Koordinaatisto: ykj
Nurkkakoordinaatit: 3541514,7130854 3545229,7134191
Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/13.05.2003

- Lintutorni
- Lintuvesiensuojeluohjelma
- Natura-alueet

2.2 Korpijärvi, Suomussalmi

Yleistä

Korpijärvi sijaitsee Suomussalmella, n. 17 km kirkonkylästä etelään. Valtakunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa esitetty suojelurajaus on 140 ha, josta vettä on 115 ha ja maata 25 ha.

Järvi ei kuulu Naturaan.

1900-luvun alussa järvi laskettiin lähes kuivaksi. Vuonna 1969 maanomistajat patosivat lasku-uoman nostaen järven vedenpintaa n. yhden metrin, pato purettiin luvatta alkukesällä 1999. Kevättalvella 2002 Kainuun ympäristökeskus teki lasku-uomaan padon jolla estetään kesäaikainen vedenpinnan lasku.

Korpijärven linnustosta on tietoa lintuvesiensuojeluohjelmassa vuodelta 1981. Sen jälkeen järven linnustoa on tutkinut Esa Taskinen v. 1989. Lisäksi lintulaskentoja on tehnyt Teppo Helo v. 1998 ja v. 1999 ja Juha Huttunen v. 2000 ja v. 2002.

Järven rehevyyden ja mataluuden ansiosta linnusto on runsas ja monipuolinen. Korpijärven muuтонаikainen merkitys on kohtalainen, sulkasadon aikaista merkitystä ei tunneta.

Uuden padon aiheuttaman vedenpinnan korkeuden vakiintumisen vaikutusta kosteikkolinnustoon on aiheellista seurata aluksi kolmen vuoden välein tehtävällä laskennalla. Jos lajiston ja parimäärien vaihtelu tasaantuu, laskentoja voi harventaa 5-7 vuoden välein tehtäväksi.

Taskisen ilmoittamat laji- ja pistemäärät poikkeavat jonkin verran hänen sanallisesta pesimälajiston kuvauksesta. Tässä yhteenvedossa vuoden 1989 laji- ja pistemäärät on laskettu Taskisen sanallisen kuvauksen perusteella.

Laskenta v. 2000 (Juha Huttunen)

Vuonna 2000 kävin Korpijärvellä viisi kertaa, 8.5., 16.5., 31.5., 8.6. ja 21.6. Ensimmäisenä aamuna oli sateista ja tuuli oli voimakas, muina aamuina sää oli havainnoinnin kannalta suotuisa. Kiersin järven metsän reunaan myöten määrittäen järvellä olevat linnut kiikarin ja kaukoputken avulla. Samalla merkitsin muistiin kaikki maan puolella havaitsemiani lintulajit. Ensimmäisellä käyntikerralla Vähäjärvellä avovettä oli hieman enemmän kuin saarekkeita, itse Korpijärvellä oli vain muutamia pieniä saarekkeita ja avovesi ylsi lähes rantapenkkoihin saakka. Kesän edetessä vesi laski ja viimeisellä käynnillä oli Vähäjärvellä avovettä vähemmän kuin saarekkeita. Korpijärven avovesiala oli yhtenäinen ja se oli pienentynyt n. kymmenesosaan koko järven alasta.

Puolisukeltajien kokonaismäärässä ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Sinisor-san yleinen taantuminen näkyy eri laskentojen vertailussa, toisaalta eteläinen rehevien järvien laji lapasorsa on tullut Korpijärvelle pesimälajiksi.

Kokosukeltajien määrässä näkyy vedenpinnan laskun vaikutus. Etenkin telkkäparien määrä on vähentynyt huomattavasti.

Punajalkahaukkaa ei tavata Kainuussa joka vuosi, mutta 31.5. aamulla lähti rantapuusta vanha koiras lentoon. Sen jälkeen lintua ei näkynyt. Tuulihaukka näyttäytyi kahtena päivänä ja sinisuohaukkakoiras ja -naaras lensivät kerran Vähäjärven rannalla.

Kahlaajista töyhtöhyppä ja jänkäkurppa ovat hyötäneet veden laskusta, valkoviiklo ja liro taas viihtyivät siellä missä vesi oli lähinnä vanhaa rantaa. Kesäkuun 21. päivä Vähäjärvellä uinut vesipääsky lienee ollut jo syysmuutolla.

Pikkulokkeja oleskeli järvellä mutta pesintää ei voinut varmistaa. Naurulokkeja oli kaksi kolonaa, Vähäjärvellä ja Korpijärven etelärannan niemen edessä olevalla saarekkeella.

Suopöllö asusti järven itärannan hakkuuaukolla, jossa se näkyi neljä kertaa. Varpuslintuja oli vähän, erikoista oli niittykirvisen puuttuminen kokonaan pesimäaikaan.

Suunnitellun vedennoston toteuduttua on aiheellista laskea järven linnusto seuraavana kesänä ja sen jälkeen 3-5 vuoden välein, jotta lintukantojen kehityksestä saataisiin todenmukainen kuva.

Taulukko 3a. Korpijärven kosteikkolintupisteet.

Laji	Suojeluarvo	1989		1998		2000		2002
		Paria	Pisteet	Paria	Pisteet	Paria	Pisteet	Paria
Kuikka	2,55			1	2,55			
Mustakurkku-uikku	3,38			1	3,38			
Joutsen	5,00	1	5,00	1	5,00	1	5,00	1
Haapana	0,56	7	2,19	4	1,48	8	2,40	3
Tavi	0,25	16	1,74	14	1,59	13	1,51	6
Sinisorsa	0,30	12	1,71	6	1,05	4	0,79	8
Jouhisorsa	1,74	2	2,83	4	4,59	4	4,59	3
Lapasorsa	0,56			1	0,56	1	0,56	2
Tukkasotka	0,29	17	2,11	17	2,11	10	1,45	10
Telkkä	0,29	9	1,35	14	1,84	3	0,63	4
Uivelo	3,38	2	5,49	5	10,43	1	3,38	1
Sinisuhaukka	5,20	1	5,20					
Kurki	4,63			1	4,63	1	4,63	1
Töyhtöhyyppä	0,92			1	0,92	3	1,99	
Suokukko	2,20	5	6,79	5	6,79	2	3,57	
Jänkäkurppa	1,80					2	2,92	
Taivaanvuohi	0,40	2	0,65	3	0,86	3	0,86	
Isokuovi	1,74	3	3,75	3	3,75	4	4,59	2
Valkoviklo	1,38	9	6,42	7	5,39	5	4,26	2
Metsäviklo	0,38			1	0,38	1	0,38	
Liro	0,54	10	2,71	7	2,11	3	1,17	2
Rantasipi	0,17			1	0,17			
Naurulokki	0,96	10	4,81	50	14,84	50	14,84	30
Suopöllö	3,13					1	3,13	
Niittykirvinen	0,13	1	0,13	2	0,21			
Keltavästäräkki	0,13	2	0,21	5	0,40	2	0,21	
Västäräkki	0,13	2	0,21	3	0,28	2	0,21	
Pensastasku	0,36			2	0,58	1	0,36	
Ruokokerttunen	0,11	6	0,39	5	0,34			
Punavarpunen	0,14	2	0,23	3	0,30	1	0,14	
Pajusirkku	0,13	11	0,70	10	0,65	6	0,46	
Yhteensä		130	54,61	177	77,18	132	64,03	

Taulukko 3b. Eri vuosien vertailu.

KORPIJÄRVI	1981	1989	1998	2000	2002
Vesilintujen lajimäärä	7	8	11	9	9
Vesilintujen parimäärä	63	66	68	45	39
Kahlaajien lajimäärä	6	5	8	8	3
Kahlaajien parimäärä	25	29	28	24	6
Varpuslintujen lajimäärä	6	6	7	5	
Kosteikkolajien määrä	24	21	28	25	
Suojelupisteet vm. 1981	51	46	68	58	
Suojelupisteet vm. 2003		55	77	64	

Taulukko 4a. Korpjärvellä havaitut kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

	14.touko paria(yksilöä)	27.touko paria(yksilöä)	Pesivää paria	Suojelu pisteet
Kuikka	1(1)	1(1)	1	3
Mustakurkku-uikku	1(1)	-	1	7
Joutsen	2(4)	2(5)	1	5
Sinisorsa	6(8)	1(1)	6	2
Jouhisorsa	4(6)	1(1)	4	3
Haapana	4(8)	1(1)	4	2
Tavi	7(10)	14(14)	14	2
Lapasorsa	1(2)	1(2)	1	7
Tukkasotka	19(54)	17(42)	17	2
Punasotka	-	-(1)		
Telkkä	14(35)	14(25)	14	1
Uivelo	3(4)	8(22)	5	8
			yht: 68	
Kurki			1	2
Taivaanvuohi			3	2
Isokuovi			3	1
Metsäviklo			1	4
Liro			7	1
Rantasipi			1	1
Valkoviklo			7	1
Suokukko			5	3
Kalalokki			2	1
Naurulokki			50	2
Pikkulokki				
Pensastasku			2	1
Ruokokerttunen			5	1
Niittykirvinen			2	1
Västaräkki			3	1
Keltävästaräkki			5	1
Punavarpunen			3	1
Pajusirkku			10	1
			yht: 67	

Laskenta v. 2002 (Juha Huttunen)

Suomussalmen Korpijärvellä tehtiin talvella 2001/02 järven laskupuroon pohjapato jolla estetään veden pinnan lasku kesällä lintujen kannalta haitallisen alas. Toukokuun 28. päivä veden pinta oli suunnilleen padotuskorkeudella. Vähäjärvellä pinta-alasta noin puolet oli saarekkeiden välistä avovettä. Korpijärven pinta-alasta lähes puolet oli yhtenäistä avovettä. Rannoilla olleet kuolleet puut, sekä pystyssä olleet että kaatuneet, oli raivattu pois.

Toukokuussa 2002 kävin Korpijärvellä kolme kertaa, 7., 22. ja 28. päivä ja kiersin järven lintuja havainnoiden samoin kuin vuonna 2000. Laskenta-aamuja edeltävät yöt olivat kylmiä, aamulla sää oli havainnoinnin kannalta suotuisa. Tuloksia ei voi suoraan verrata aikaisempien vuosien laskentoihin sillä käyntejä oli nyt vain kolme, kesäkuun puolella ei yhtään.

Taulukko 4b. Korpijärvellä vuonna 1998 havaitut lintulajit (Teppo Helo).

pv = pesintä varmistettu			m = tavattu muuttoaikana				
pr = pysyvä reviiri			r = alue toimii ruokailualueena				
p = tavattu pesimäaikana							
1	Kuikka	<i>Gavia arctica</i>	pr	34	Tervapääsky	<i>Apus apus</i>	r
2	Mustakurkku-uikku	<i>Podiceps auritus</i>	p	35	Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>	pr
3	Joutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	pv	36	Törmäpääsky	<i>Riparia riparia</i>	r
4	Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>	pv	37	Haarapääsky	<i>Hirundo rustica</i>	r
5	Jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	p	38	Räystäspääsky	<i>Delichon urbica</i>	r
6	Haapana	<i>Anas penelope</i>	pv	39	Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>	pr
7	Tavi	<i>Anas crecca</i>	pv	40	Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	pr
8	Lapasorsa	<i>Anas clypeata</i>	pr	41	Keltavästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	pv
9	Tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	pv	42	Västäräkki	<i>Motacilla alba</i>	pv
10	Punasotka	<i>Aythya ferina</i>	p	43	Närhi	<i>Garrulus glandarius</i>	p
11	Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>	pv	44	Tilhi	<i>Bombicilla garrulus</i>	p
12	Uivelo	<i>Mergus albellus</i>	pv	45	Varis	<i>Corvus corone cornix</i>	p
13	Kurki	<i>Grus grus</i>	pr	46	Korppi	<i>Corvus corax</i>	p
14	Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	pr	47	Ruokokerttunen	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	pv
15	Isokuovi	<i>Numenius arquata</i>	pv	48	Lehtokerttu	<i>Sylvia borin</i>	pr
16	Pikkukuovi	<i>Numenius phaeopus</i>	p	49	Pensaskerttu	<i>Sylvia communis</i>	pr
17	Metsäviklo	<i>Tringa ochropus</i>	p	50	Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>	pr
18	Liro	<i>Tringa glareola</i>	pv	51	Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>	pr
19	Rantasipi	<i>Actitis hypoleucos</i>	p	52	Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>	pr
20	Valkoviklo	<i>Tringa nebularia</i>	pv	53	Pensastasku	<i>Saxicola rubetra</i>	pr
21	Suokukko	<i>Philomachus pugnax</i>	pr	54	Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>	pr
22	Kanahaukka	<i>Accipiter gentilis</i>	p	55	Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>	pr
23	Selkälokki	<i>Larus fuscus</i>	m	56	Räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>	pv
24	Harmaalokki	<i>Larus argentatus</i>	m	57	Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	pr
25	Kalalokki	<i>Larus canus</i>	m	58	Talitiainen	<i>Parus major</i>	pr
26	Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	pv	59	Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>	pr
27	Pikkulokki	<i>Larus minutus</i>	r	60	Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>	pr
28	Metso	<i>Tetrao urogallus</i>	p	61	Uрпиainen	<i>Carduelis flammea</i>	p
29	Riekko	<i>Lagopus lagopus</i>	p	62	Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>	p
30	Pyy	<i>Bonasa bonasia</i>	pv	63	Punavarpunen	<i>Carpodacus erythrinus</i>	pr
31	Sepelkyyhky	<i>Columba palumbus</i>	p	64	Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>	pr
32	Käki	<i>Cuculus canorus</i>	pr	65	Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	pv

Joutsen pesi nyt Vähäjärven puolella, toisaalta sieltä oli naurulokkikolonia hävinnyt. Vesilintujen ja kahlaajien määrät näyttävät vähentyneen mutta varmuudella ei voi sanoa onko muutos todellinen. Seurantalaskentoja kannattaa jatkaa aluksi 3 - 5 vuoden välein jotta veden pinnan korkeuden vakiintumisen vaikutus linnustoon saadaan selville. Sen jälkeen riittää seuranta 7 - 10 vuoden välein.

Taulukko 5a. Korpijärven kosteikkolinnut v. 2000 (Juha Huttunen).

	8.5.	16.5.	31.5.	8.6.	21.6.	PAREJA
Joutsen	3p	1p pesällä	1p pesällä	1p	p + 5poik.	1
Haapana	p,p,4p	k,3p,p,p,p,p		p	21k	8
Tavi	k,p,2plk, 3k1n,4plk	k,p,2p,4k	k,14k,2k	k,2k,3k,3k	14k1n,k, n + 6poik.,2n	13
Sinisorsa	p,p,2k	3k,p	4k	p	2k,7n2k	4
Jouhisorsa	p,p	p,k,p,k	k	3k		4
Lapasorsa		p	k	k	k	1
Tukkasotka	p,18k9n, 10k5n	10k8n,2p,k	2k1n,5k2n,p,2k1n	17k1n	17k1n	10
Lapasotka		n				
Telkkä	p	p,2k	n,p,p	p	2n	3
Uivelo		2k1n		n	k	1
Kurki	p		1			1
Töyhtöhyppä	1	2,2	p,p,p	3	3	3
Suokukko	k	k,k	k	2k		2
Taivaanvuohi	1	1	1	3	3	3
Jänkäkurppa			1	2	1	2
Kuovi	1	p,p,1	4	4	2	4
Mustaviklo	1,4	2			1	
Punajalkaviklo		1				
Valkoviklo	p,7	2,1,1,1	1	2	2	5
Liro	2,6	1,1,1,10	6	1,1,21	6,8,3hät	3
Metsäviklo			1	1	1	1
Vesipääsky					1n	
Pikkulokki	2 yll.	10		9	7	
Naurulokki	14	37,38	26,n.50	26,n.60	24,n.90	50
Selkälokki	1 yll.					
Suopöllö		k soi	1	1	1	1
Niittykirvinen	x	x				
Keltavästäräkki		x	4	2	1	2
Västäräkki	x	x		2		2
Pensastasku		x	1k			1
Punavarpunen				1		1
Pajusirkku	x	x	6	4	4	6

Taulukko 5b. Korpijärven maalinnut v. 2000 (Juha Huttunen).

	8.5.	16.5.	31.5.	8.6.	21.6.
Sinisuohaukka				p	
Punajalkahaukka			k		
Tuulihaukka		k ylit.			l
Riekkö				l	
Teeri				x	3k
Metso					lk
Käki			x	x	2
Käpytikka		x			2
Haarapääsky			x	x	
Metsäkirvinen				x	l
Leppälintu	x	x	x	2	l
Kivitasku		x			
Räkättirastas	x	x	x	x	3
Laulurastas			x		
Punakylkirastas	x	x	x	2	
Pensaskerttu					l
Pajulintu		x	x	13	9
Kirjosieppo		x		x	
Harmaasieppo			x	2	l
Hömötiainen		x		x	
Pikkulepinkäinen			p		
Närhi				x	
Harakka	x				l
Varis	x		x	x	l
Peippo	x	x	x	4	7
Järripeippo	x	x	x	x	3
Viherpeippo			x		

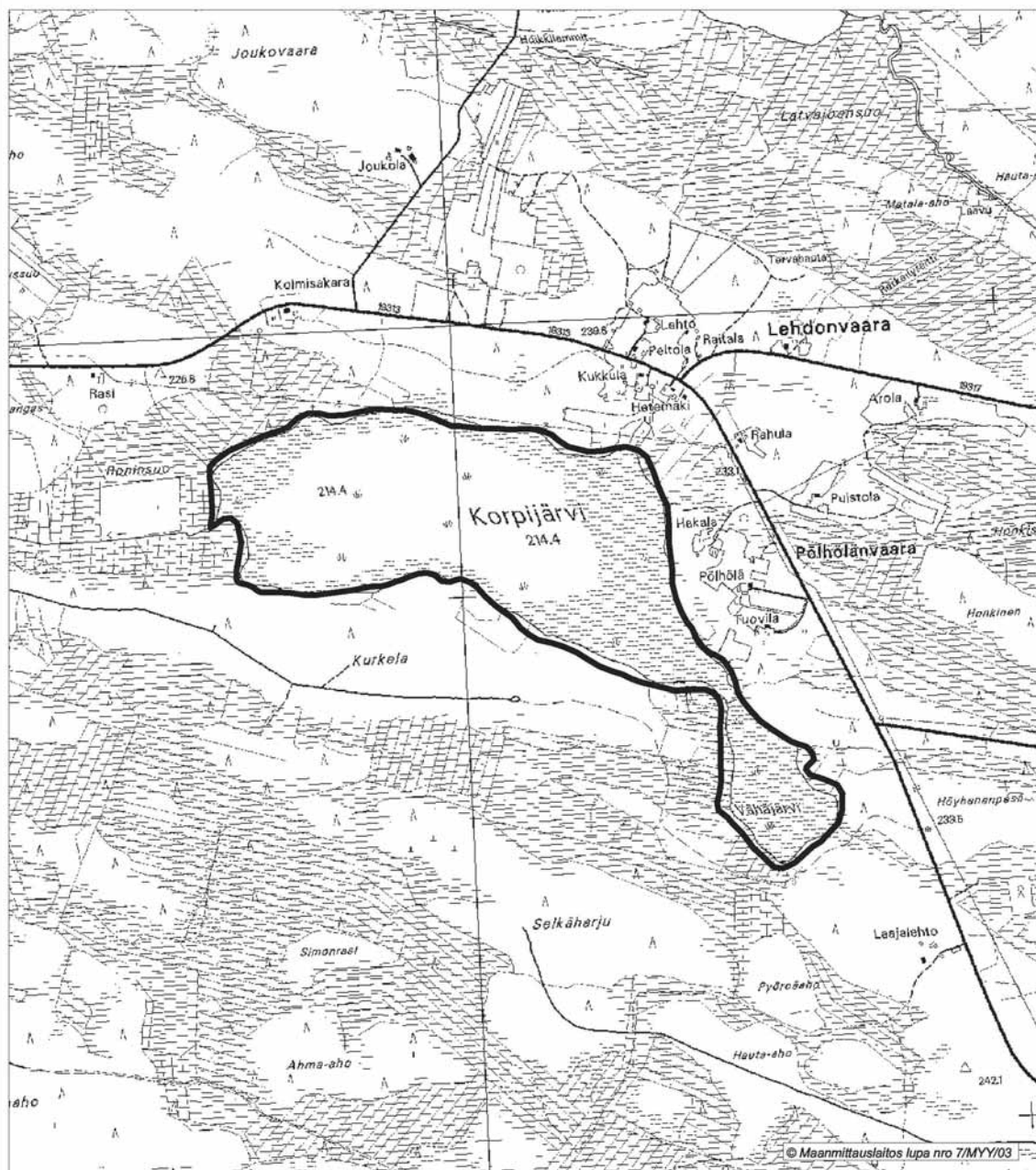
Taulukko 6. Korpijärven kosteikkolinnut v. 2002 (Juha Huttunen).

	7.5.	22.5.	28.5.	PAREJA
Joutsen	p	p pesällä,p	p pesällä	l
Haapana	2p	p	3k	3
Tavi	p,p	3kln,3kln	k,k	6
Sinisorsa	3k,5k	p		8
Jouhisorsa	k,k	p,2kln		3
Lapasorsa	p		2k	2
Tukkasotka	2p,2k,k,p,4p,k,2p	2p,4k2n,p	k,9k5n	10
Punasotka	k			
Telkkä	p,k	2kln,p,k	2n,p,1k3n	4
Uivelo	p	lk5n	k	l
Kurki	p	p		l
Taivaanvuohi			l	
Kuovi	p,p,l	3p	2p	2
Valkoviklo	l	2p	p	2
Liro	2	p,2p	2	2
Naurulokki	64	n. 60	n. 50	30

Kartta 2. Korpijärvi

Kunta: Suomussalmi

© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MYY/03

Mittakaava 1:20000

0 200 400 Meters

Peruskarttalehdet:
442109, 442112

Koordinaatisto: ykj
Nurkkakoordinaatit: 3591227,7183368 3594941,7186706
Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/13.05.2003

- Lintuvesiensuojeluohjelma
- Natura-alueet

2.3 Kuivajärvi, Hyrynsalmi

Kuivajärvi sijaitsee Hyrynsalmella, n. 20 km keskustasta itäkaakkoon. Valtakunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa esitetty suojelurajaus on 48 ha, josta vettä on 38 ha ja maata 10 ha.

Järvi ei kuulu Naturaan.

Paikalliset asukkaat ovat padonneet 1980-luvun alussa Kuivajärven laskupuroa nostaten järven vedenpintaa noin puoli metriä.

Kuivajärven linnustosta on tietoa lintuvesiensuojeluohjelmassa v. 1981. Sen jälkeen Kuivajärven linnustoa on tutkinut Sari Seppä 1991. Seuraavan lintulaskennan on tehnyt Teppo Helo v. 1998.

Kuivajärven pesimälinnusto on järven pieneen kokoon nähden melko monipuolinen. Järven muutonaikainen merkitys on kohtalainen, sulkasadon aikaisena kerääntymisalueena merkitys on paikallinen.

Taulukko 7a. Kuivajärven kosteikkolintupisteet.

Laji	Suojeluarvo	1991		1998	
		Paria	Pisteet	Paria	Pisteet
Joutsen	5,00	1	5,00	1	5,00
Haapana	0,56	2	0,91	7	2,19
Tavi	0,25	3	0,54	6	0,88
Sinisorsa	0,30	4	0,79	2	0,49
Jouhisorsa	1,74			1	1,74
Tukkasotka	0,29	5	0,89	17	2,11
Telkkä	0,29	5	0,89	5	0,89
Nuolihaukka	1,73			1	1,73
Kurki	4,63	1	4,63	1	4,63
Töyhtöhyyppä	0,92	1	0,92		
Suokukko	2,20	1	2,20	5	6,79
Taivaanvuohi	0,40	2	0,65	3	0,86
Isokuovi	1,74	2	2,83	1	1,74
Valkoviklo	1,38	1	1,38	2	2,24
Liro	0,54	4	1,43	5	1,67
Pikkulokki	1,58	10	7,92	20	12,86
Naurulokki	0,96	20	7,82	4	2,53
Kalalokki	0,52			2	0,84
Niittykirvinen	0,13	1	0,13	5	0,40
Keltävästäräkki	0,13	3	0,28	5	0,40
Västäräkki	0,13			3	0,28
Pensastasku	0,36	1	0,36		
Ruokokerttunen	0,11	4	0,29	10	0,55
Pikkusirkku	0,90	2	1,46		
Pajusirkku	0,13	14	0,82	10	0,65
Yhteensä		87	42,14	116	51,48

Järven mahdollisen umpeenkasvun sekä linnuston muutosten seuraamiseksi on aiheellista tehdä lintulaskentoja 7 - 10 vuoden välein.

Taulukko 7b. Eri vuosien vertailu.

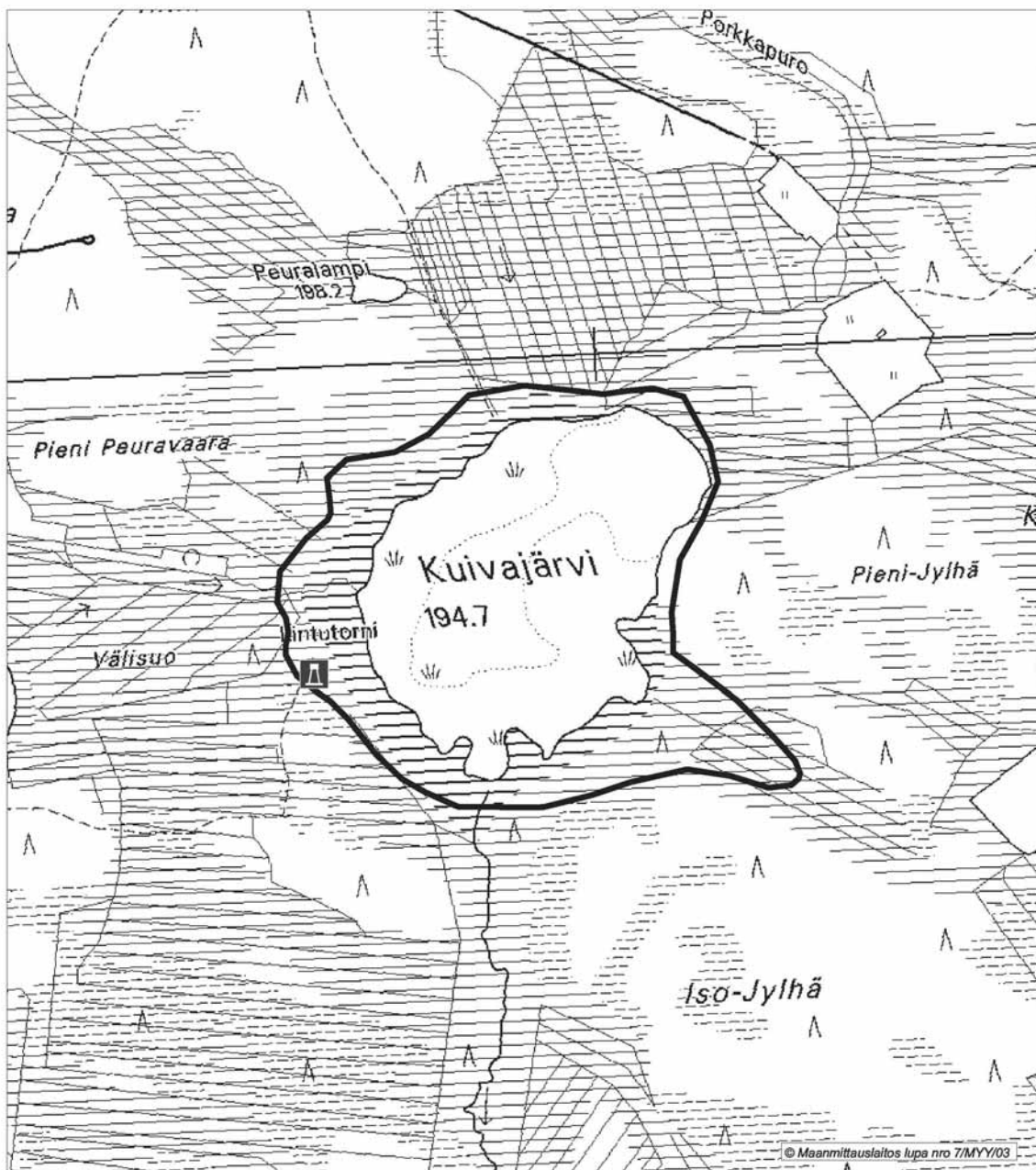
KUIVAJÄRVI	1981	1991	1998
Vesilintujen lajimäärä	8	6	7
Vesilintujen parimäärä	35	20	39
Kahlaajien lajimäärä	5	6	5
Kahlaajien parimäärä	14	11	16
Varpuslintujen lajimäärä	6	6	5
Kosteikkolajien määrä	22	21	22
Suojelupisteet vm. 1981	52	44	46
Suojelupisteet vm. 2003		42	51

Taulukko 8a. Kuivajärvellä havaitut kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

	11.touko paria(yksilöä)	26.touko paria(yksilöä)	Pesivää paria	Suojelu pisteet
Kuikka	-	-(2)		
Joutsen	1(2)	1(2)	1	6
Sinisorsa	2(4)	-(5)	2	2
Jouhisorsa	1(2)	1(2)	1	4
Haapana	7(12)	7(9)	7	2
Tavi	6(11)	10(10)	6	2
Tukkasotka	35(87)	17(39)	17	2
Telkkä	12(15)	9(16)	5	1
Uivelo	1(1)	-		
			yht: 39	
Nuolihaukka			1	2
Kurki			1	2
Taivaanvuohi			3	2
Kuovi			1	1
Liro			5	1
Valkoviklo			2	1
Suokukko			5	3
Kalalokki			2	1
Naurulokki			4	2
Pikkulokki			20	7
Ruokokerttunen			10	1
Niittykirvinen			5	1
Västaräkki			3	1
Keltävästaräkki			5	1
Pajusirkku			10	1
			yht: 46	

Kartta 3. Kuivajärvi

Kunta: Hyrynsalmi

Mittakaava 1:10000
0 100 200 Meters

Peruskarttalehdet:
442107, 442108

Koordinaatisto: ykj
Nurkkakoordinaatit: 3590454,7169664 3592311,7171332
Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/13.05.2003

- Lintutorni
- Lintuvesiensuojeluohjelma
- Natura-alueet

Taulukko 8b. Kuivajärvellä vuonna 1998 havaitut lintulajit (Teppo Helo).

pv = pesintä varmistettu			m = tavattu muuttoaikana				
pr = pysyvä reviiri			r = alue toimii ruokailualueena				
p = tavattu pesimäaikana							
1	Kuikka	<i>Gavia arctica</i>	p	25	Tervapääsky	<i>Apus apus</i>	r
2	Joutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	pv	26	Haarapääsky	<i>Hirundo rustica</i>	r
3	Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>	pv	27	Räystäspääsky	<i>Delichon urbica</i>	r
4	Jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	pr	28	Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>	pr
5	Haapana	<i>Anas penelope</i>	pv	29	Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	m
6	Tavi	<i>Anas crecca</i>	pv	30	Keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	pv
7	Tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	pv	31	Västäräkki	<i>Motacilla alba</i>	m
8	Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>	pv	32	Tilhi	<i>Bombycilla garrulus</i>	p
9	Uivelo	<i>Mergus albellus</i>	p	33	Varis	<i>Corvus corone cornix</i>	p
10	Kurki	<i>Grus grus</i>	pr	34	Korppi	<i>Corvus corax</i>	p
11	Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	pr	35	Ruokokerttunen	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	pv
12	Isokuovi	<i>Numenius arquata</i>	pv	36	Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>	pr
13	Liro	<i>Tringa glareola</i>	pv	37	Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	pr
14	Valkoviklo	<i>Tringa nebularia</i>	pv	38	Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>	pr
15	Mustaviklo	<i>Tringa erythropus</i>	m	39	Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>	pr
16	Suokukko	<i>Philomachus pugnax</i>	pr	40	Räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>	pr
17	Nuolihaukka	<i>Falco subbuteo</i>	pr	41	Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	p
18	Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	p	42	Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>	pr
19	Harmaalokki	<i>Larus argentatus</i>	m	43	Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>	pr
20	Kalalokki	<i>Larus canus</i>	p	44	Punatulkku	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	p
21	Naurulokki	<i>Laus ridibundus</i>	pv	45	Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>	p
22	Pikkulokki	<i>Larus minutus</i>	pv	46	Pikkukäpylintu	<i>Loxia curvirostra</i>	p
23	Kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>	p	47	Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>	pr
24	Käki	<i>Cuculus canorus</i>	p	48	Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	pv

2.4 Heinäjärvi, Kuhmo

Heinäjärvi sijaitsee Kuhmossa, n. 15 km keskustasta itäkoilliseen. Valtakunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa esitetty suojelurajaus on 50 ha, josta vettä on 27 ha ja maata 23 ha.

Järvi ei kuulu Naturaan.

Heinäjärven linnustosta on tietoa lintuvesiensuojeluohjelmassa v. 1981. Sen jälkeen Heinäjärven linnustoa on tutkinut Sari Seppä 1991. Seuraavan lintulaskennan on tehnyt Teppo Helo v. 1998.

Heinäjärven pesimälinnusto on järven pieneen kokoon nähden melko monipuolinen. Varsinkin vesilintujen laji- ja parimäärät ovat varsin suuret. Järvellä on myös merkitystä ympäröivän alueen vesilintujen sulkasadon aikaisena kerääntymisalueena.

Järven mahdollisen umpeenkasvun sekä linnuston muutosten seuraamiseksi on aiheellista tehdä lintulaskentoja 7 - 10 vuoden välein.

Taulukko 9a. Heinäjärven kosteikkolintupisteet.

Laji	Suojeluarvo	1991		1998	
		Paria	Pisteet	Paria	Pisteet
Mustakurkku-uikku	3,38			1	3,38
Joutsen	5,00	1	5,00	1	5,00
Haapana	0,56	3	1,21	8	2,40
Tavi	0,25	4	0,66	16	1,74
Sinisorsa	0,30	5	0,93	5	0,93
Jouhisorsa	1,74	2	2,83	3	3,75
Heinätavi	1,95			2	3,17
Lapasorsa	0,56			3	1,21
Tukkasotka	0,29	3	0,63	5	0,89
Telkkä	0,29	1	0,29	3	0,63
Nuolihaukka	1,73			1	1,73
Luhthaiitti	1,35			1	1,35
Nokikana	0,54			1	0,54
Kurki	4,63	1	4,63	1	4,63
Töyhtöhyyppä	0,92	1	0,92	2	1,49
Suokukko	2,20			10	11,03
Jänkäkurppa	1,80			1	1,80
Taivaanvuohi	0,40	2	0,65	6	1,40
Isokuovi	1,74	2	2,83	3	3,75
Valkoviklo	1,38	2	2,24	5	4,26
Metsäviklo	0,38	1	0,38	1	0,38
Liro	0,54	3	1,17	9	2,51
Pikkulokki	1,58			5	4,87
Naurulokki	0,96	20	7,82	7	3,75
Kalalokki	0,52	1	0,52	3	1,12
Niittykirvinen	0,13	5	0,40	2	0,21
Keltävästäräkki	0,13	5	0,40	5	0,40
Västäräkki	0,13			1	0,13
Ruokokerttunen	0,11	5	0,34	12	0,63
Pajusirkku	0,13	6	0,46	8	0,56
Yhteensä		73	34,28	131	69,65

Taulukko 9b. Eri vuosien vertailu.

HEINÄJÄRVI	1981	1991	1998
Vesilintujen lajimäärä	9	7	11
Vesilintujen parimäärä	26	19	48
Kahlaajien lajimäärä	6	6	8
Kahlaajien parimäärä	28	11	32
Varpuslintujen lajimäärä	7	4	5
Kosteikkolajien määrä	24	21	30
Suojelupisteet vm. 1981	51	36	76
Suojelupisteet vm. 2003		34	70

Taulukko 10a. Heinäjärvellä havaitut kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

	13.touko paria(yksilöä)	25.touko paria(yksilöä)	Pesivää paria	Suojelu pisteet	Lisäpist.
Kaakkuri	-(1)	-	-		
Mustakurkku-uikku	-	-	1	5	
Joutsen	1(2)	1(2)	1	6	
Sinisorsa	10(11)	3(3)	5	2	
Jouhisorsa	9(12)	1(1)	3	4	
Haapana	19(26)	8(10)	8	2	
Tavi	16(26)	15(16)	16	2	
Heinätavi	-	2(3)	2	5	
Lapasorsa	1(2)	3(5)	3	5	
Tukkasotka	11(26)	5(10)	5	2	
Telkkä	5(14)	2(3)	3	1	
Uivelo	-	-(1)	-		
Nokikana	-	-	1	4	
		yht:	48		
Nuolihaukka			1	2	
Luhtahuitti			1	4	
Kurki			1	2	
Töyhtöhyppä			2	1	
Taivaanvuohi			6	2	
Jänkäkurppa			1	3	
Kuovi			3	1	
Metsäviklo			1	2	
Liro			9	1	
Valkoviklo			5	1	
Suokukko			10	3	1
Kalalokki			3	1	
Naurulokki			7	2	
Pikkulokki			5	7	
Ruokokerttunen			12	1	
Niittykirvinen			2	1	
Keltavästäräkki			5	1	
Västäräkki			1	1	
Pajusirkku			8	1	
				75	1
				yht:	76

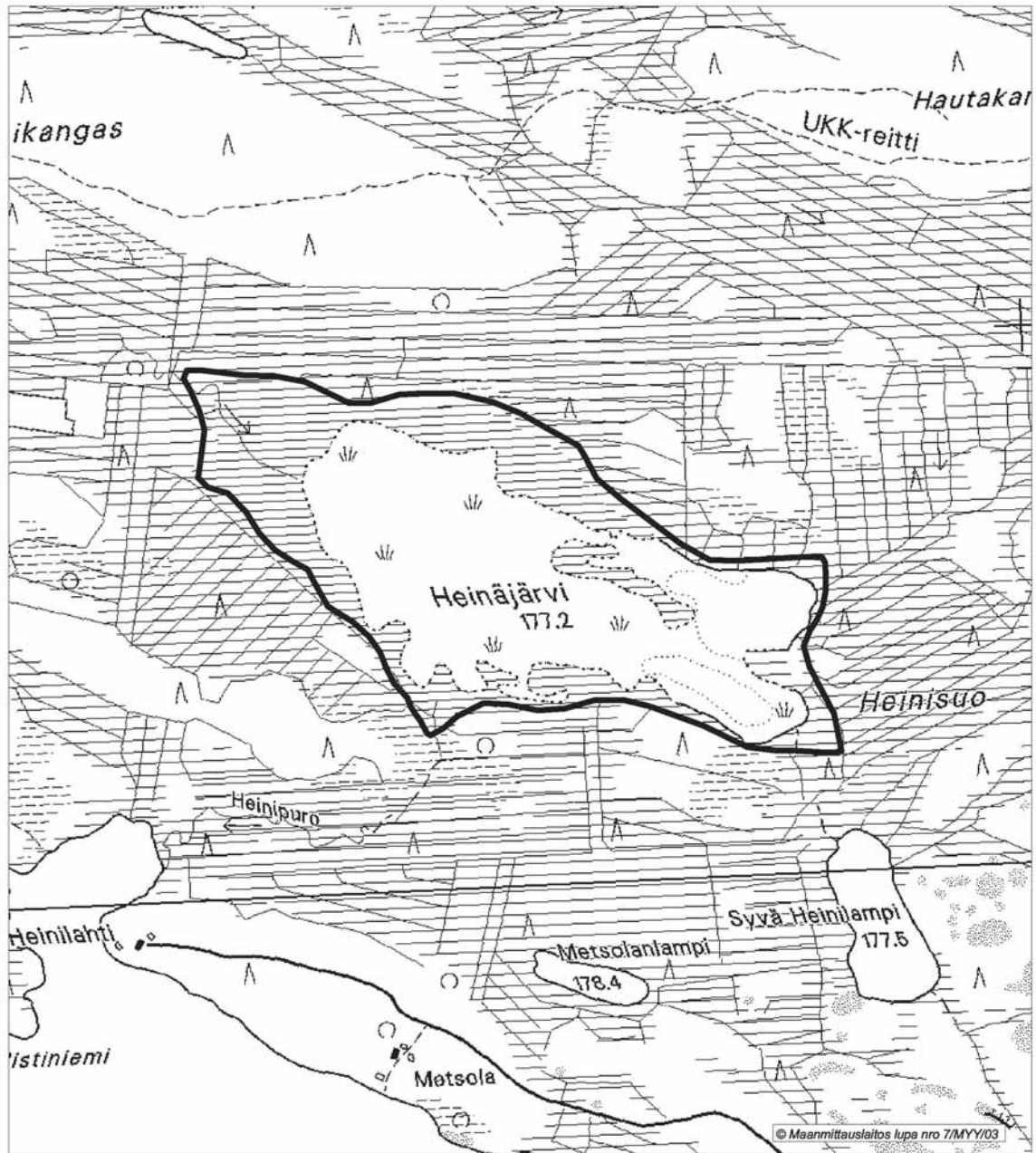
Taulukko 10b. Heinäjärvellä vuonna 1998 havaitut lintulajit (Teppo Helo).

pv = pesintä varmistettu pr = pysyvä reviiri p = tavattu pesimäaikana				m = tavattu muuttoaikana r = alue toimii ruokailualueena			
1	Kaakkuri	<i>Gavia stellata</i>	p	32	Käki	<i>Cuculus canorus</i>	pr
2	Joutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	pv	33	Tervapääsky	<i>Apus apus</i>	r
3	Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>	pv	34	Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>	p
4	Jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	pv	35	Haarapääsky	<i>Hirundo rustica</i>	r
5	Haapana	<i>Anas penelope</i>	pv	36	Räystäspääsky	<i>Delichon urbica</i>	r
6	Tavi	<i>Anas crecca</i>	pv	37	Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>	pr
7	Heinätaki	<i>Anas querquedula</i>	pv	38	Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	pr
8	Lapasorsa	<i>Anas clypeata</i>	pr	39	Lapinkirvinen	<i>Anthus cervinus</i>	m
9	Tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	pv	40	Keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	pv
10	Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>	pv	41	Västäräkki	<i>Motacilla alba</i>	pv
11	Uivelo	<i>Mergus albellus</i>	p	42	Tilhi	<i>Bombicilla garrulus</i>	p
12	Kurki	<i>Grus grus</i>	p	43	Varis	<i>Corvus corone cornix</i>	r
13	Töyhtöhyppä	<i>Vanellus vanellus</i>	pr	44	Ruokokerttunen	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	pv
14	Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	pr	45	Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>	pr
15	Jänkäkurppa	<i>Lymnocyptes minimus</i>	p	46	Hippiäinen	<i>Regulus regulus</i>	pr
16	Isokuovi	<i>Numenius arquata</i>	pv	47	Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>	pr
17	Pikkukuovi	<i>Numenius phaeopus</i>	p	48	Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>	pr
18	Metsäviklo	<i>Tringa ochropus</i>	pr	49	Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	pr
19	Liro	<i>Tringa glareola</i>	pv	50	Punarinta	<i>Erethacus rubecula</i>	pr
20	Valkoviklo	<i>Tringa nebularia</i>	pv	51	Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>	pr
21	Mustaviklo	<i>Tringa erythropus</i>	m	52	Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	pr
22	Suokukko	<i>Philomachus pugnax</i>	pr	53	Talitiainen	<i>Parus major</i>	p
23	Vesipääsky	<i>Phalaropus lobatus</i>	m	54	Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>	pr
24	Kalasääski	<i>Pandion haliaetus</i>	m	55	Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>	pr
25	Nuolihaukka	<i>Falco subbuteo</i>	pr	56	Punatulku	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	p
26	Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	p	57	Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>	p
27	Selkälokki	<i>Larus fuscus</i>	pr	58	Pikkukäpylintu	<i>Loxia curvirostra</i>	p
28	Kalalokki	<i>Larus canus</i>	pr	59	Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>	pr
29	Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	pv	60	Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	pv
30	Pikkulokki	<i>Larus minutus</i>	pr	61	Luhtahuitti	<i>Porzana porzana</i>	p
31	Kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>	pr				

Kartta 4. Heinäjärvi

Kunta: Kuhmo

Mittakaava 1:10000

0 100 200 Meters

Peruskarttalehdet:
441311

Koordinaatisto: ykj
Nurkkakoordinaatit: 3636156,7117755 3638013,7119424
Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/13.05.2003

- Lintuvesiensuojeluohjelma
- Natura-alueet

2.5 Ruokojärvi, Suojärvi ja Rimpilampi, Sotkamo

Yleistä

Ruokojärvi, Suojärvi ja Rimpilampi sijaitsevat Sotkamossa, Sumsan kylällä. Valtakunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa esitetty suojelurajaus on 197 ha, josta vettä on 169 ha ja maata 28 ha. Rimpilampea ei ole otettu huomioon.

Järvet ja lampi kuuluvat Naturaan aluekoodilla FI1200606.

Ruoko- ja Suojärven sekä Rimpilammen pintaa on laskettu 1930-luvulla. Paikalliset asukkaat ovat myöhemmin tehneet Ruokojärven laskupuroon padon joka korvattiin Kainuun ympäristökeskuksen tekemällä pohjapadolla syksyllä 2001.

Taulukko 11a. Ruokojärvi-Suojärvi-Rimpilammen kosteikkolintupisteet

Laji	Suojeluarvo	1991		1998		2001
		Paria	Pisteet	Paria	Pisteet	Paria
Silkkiuikku	0,60	1	0,60	1	0,60	
Joutsen	5,00	3	10,79	3	10,79	1
Haapana	0,56	7	2,19	2	0,91	
Tavi	0,25	3	0,54	11	1,34	4
Sinisorsa	0,30	10	1,50	5	0,93	4
Jouhisorsa	1,74	3	3,75	2	2,83	
Tukkasotka	0,29	12	1,65	13	1,75	7
Telkkä	0,29	8	1,24	10	1,45	4
Mustalintu	3,75			1	3,75	
Uivelo	3,38			1	3,38	1
Luhthaiitti	1,35	1	1,35			
Kurki	4,63	1	4,63	1	4,63	
Taivaanvuohi	0,40	1	0,40	6	1,40	1
Isokuovi	1,74	3	3,75	2	2,83	1
Valkoviklo	1,38	6	4,84	7	5,39	5
Metsäviklo	0,38			2	0,62	
Liro	0,54	4	1,43	8	2,32	2
Rantasipi	0,17	1	0,17	1	0,17	1
Naurulokki	0,96	5	2,96	5	2,96	
Kalalokki	0,52			3	1,12	1
Niittykirvinen	0,13	5	0,40	2	0,21	
Keltävästäräkki	0,13	4	0,34	5	0,40	
Västäräkki	0,13	1	0,13	2	0,21	
Pensastasku	0,36	1	0,36	1	0,36	
Ruokokerttunen	0,11	15	0,73	16	0,77	
Punavarpunen	0,14	3	0,30			
Pikkusirkku	0,90			1	0,90	
Pajusirkku	0,13	16	0,91	22	1,13	
Yhteensä		114	44,97	133	53,13	

Taulukko IIb. Eri vuosien vertailu.

RUOKOJÄRVI YM.	1981	1991	1998	2001
Vesilintujen lajimäärä	8	8	10	6
Vesilintujen parimäärä	46	47	49	21
Kahlaajien lajimäärä	6	5	6	5
Kahlaajien parimäärä	20	15	26	10
Varpuslintujen lajimäärä	6	7	7	
Kosteikkolajien määrä	21	23	26	
Suojelupisteet vm. 1981	49	44	60	
Suojelupisteet vm. 2003		45	53	

Ruokojärven ja Suojärven linnustosta on tietoa lintuvesiensuojeluohjelmassa v. 1981. Sen jälkeen järvien sekä Rimpilammen linnustoa on tutkinut Sari Seppä v. 1991. Seuraavan lintulaskennan on tehnyt Teppo Helo v. 1989 ja Juha Huttunen v. 2001.

Järvien ja lammen pesimälinnusto on runsas ja monipuolinen. Muuttoaikoina Ruokojärvelle kerääntyy satoja vesilintuja, alueen sulkasadon aikainen merkitys lienee paikallinen.

Vedenpinnan noston vaikutusta alueen linnustoon sekä Suojärven ja Rimpilammen umpeenkasvuun on aiheellista seurata aluksi kolmen vuoden välein tehtävillä laskennoilla.

Laskenta v. 2001 (Juha Huttunen)

Kävin alueella kolmesti, 16.5., 31.5. ja 15.6. Meloin kanootilla Ruokojärven ympäri aivan rannan tuntumassa lintuja havainnoiden. Koillisrannalta kävin kävelemässä Suojärvellä ja Rimpilammella, joiden lintuja tarkkailin kiikarilla ja kaukoputkella. Kaikkina aamuina sää oli havainnoinnin kannalta hyvä.

Vedenpinnan korkeus oli toukokuun käynneillä lähellä suunniteltua padotuskorkeutta. Kesäkuun alun sateet nostivat vesiin tulvan. Pohjapato tulee muotoilla siten ettei kesätulvia nousisi, sillä ne tuhoavat vesirajan tuntumassa olevia linnunpesiä.

Aikaisempiin vuosiin verrattuna Ruokojärvellä oli nyt vähemmän vesilintuja ja kahlaajia. Kenties syynä on laskuojaan paikallisten asukkaiden tekemä pato joka on nostanut vedenpintaa niin että pesintään soveltuvat, kuivapohjaiset rantaniityt ovat vähentyneet. Tilannetta voisi parantaa raivaamalla rantojen kuollutta puustoa jotta avointa, osin kuivaa ranta-aluetta tulisi lisää. Telkän ja uivelon pesintä-mahdollisuuksia parantaisi pönttöjen määrän lisääminen ja huonokuntoisten pönttöjen uusiminen.

Rimpilammella avoveden osuus on vähäinen ja suunniteltu vedenpinnan nostokaan ei ilmeisesti paranna tilannetta riittävästi. Alueella voisi kokeilla avovesilammikoiden tekoa esim. räjäyttämällä tai kaivamalla.

Taulukko 12 a. Ruokojärvellä havaitut kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

Taulukko 12 b. Suojärvellä havaitut kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

	12.touko paria(yksilöä)	25.touko paria(yksilöä)	Pesivää paria		12.touko paria(yksilöä)	25.touko paria(yksilöä)	Pesivää paria
Silkkiuikku	-	1(1)	1	Silkkiuikku	-	-	
Joutsen	1(4)	1(3)	1	Joutsen	1(2)	1(2)	1
Sinisorsa	3(3)	2(3)	2	Sinisorsa	2(2)	-	2
Jouhisorsa	1(2)	-	1	Jouhisorsa	-	2(2)	1
Haapana	2(4)	-	2	Haapana	-	-	
Tavi	6(6)	3(3)	5	Tavi	3(4)	1(1)	3
Tukkasotka	14(41)	9(32)	9	Tukkasotka	4(9)	3(6)	4
Telkkä	11(23)	9(31)	9	Telkkä	-	-	
Mustalintu	-	-	1	Mustalintu	-	-	
Isokoskelo	4(9)	-		Isokoskelo	1(2)	-	
Tukkakoskelo	1(2)	-		Tukkakoskelo	-	-	
Uivelo	1(2)	-		Uivelo	-	1(1)	1
			yht: 31				yht: 12
Kurki			1	Kurki			
Lehtokurppa				Lehtokurppa			
Taivaanvuohi			4	Taivaanvuohi			1
Kuovi			1	Kuovi			1
Pikkukuovi				Pikkukuovi			
Valkoviklo			4	Valkoviklo			2
Liro			4	Liro			2
Rantasipi			1	Rantasipi			
Metsäviklo			2	Metsäviklo			
Harmaalokki				Harmaalokki			
Selkälokki				Selkälokki			
Kalalokki			2	Kalalokki			1
Naurulokki			5	Naurulokki			
Pikkulokki				Pikkulokki			
Pensastasku				Pensastasku			
Ruokokerttunen				Ruokokerttunen			
Niittykirvinen				Niittykirvinen			
Västäräkki				Västäräkki			
Keltävästäräkki				Keltävästäräkki			
Pikkusirkku				Pikkusirkku			
Pajusirkku				Pajusirkku			

Taulukko 12 c. Rimpilammella havaitut kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

Taulukko 12 d. Ruokojärvellä, Suojärvellä ja Rimpilammella havaitut kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

	12.touko paria(yksilöä)	25.touko paria(yksilöä)	Pesivää paria		12.5. paria(yksilöä)	25.5. paria(yksilöä)	Pesivää paria yht.	Suojelu pisteet
Silkkiuikku	-	-		Silkkiuikku	-	1(1)	1	4
Joutsen	-	1(2)	1	Joutsen	2(6)	3(7)	3	6
Sinisorsa	-	1(1)	1	Sinisorsa	5(5)	3(4)	5	2
Jouhisorsa	-	-		Jouhisorsa	1(2)	2(2)	2	4
Haapana	-	-		Haapana	2(4)	-	2	2
Tavi	3(5)	7(8)	3	Tavi	12(15)	11(12)	11	2
Tukkasotka	-	-		Tukkasotka	18(50)	12(38)	13	2
Telkkä	-	1(2)	1	Telkkä	11(23)	10(33)	10	1
Mustalintu	-	-		Mustalintu	-	-	1	5
Isokoskelo	-	-		Isokoskelo	5(11)	-		
Tukkakoskelo	-	-		Tukkakoskelo	1(2)	-		
Uivelo	-	-		Uivelo	1(2)	1(1)	1	9
			<u>yht: 6</u>				<u>yht: 49</u>	
Kurki				Kurki			1	2
Lehtokurppa				Lehtokurppa				
Taivaanvuohi			1	Taivaanvuohi			6	2
Kuovi				Kuovi			2	1
Pikkukuovi				Pikkukuovi				
Valkoviklo			1	Valkoviklo			7	1
Liro			2	Liro			8	1
Rantasipi				Rantasipi			1	1
Metsäviklo				Metsäviklo			2	2
Harmaalokki				Harmaalokki				
Selkälokki				Selkälokki				
Kalalokki				Kalalokki			3	1
Naurulokki				Naurulokki			5	2
Pikkulokki				Pikkulokki				
Pensastasku				Pensastasku			1	1
Ruokokerttunen				Ruokokerttunen			16	1
Niittykirvinen				Niittykirvinen			2	1
Västaräkki				Västaräkki			2	1
Keltävästaräkki				Keltävästaräkki			5	1
Pikkusirkku				Pikkusirkku			1	4
Pajusirkku				Pajusirkku			22	1
							<u>yht: 60</u>	

Taulukko 12e. Ruokojärvellä ym. vuonna 1998 havaitut lintulajit (Teppo Helo).

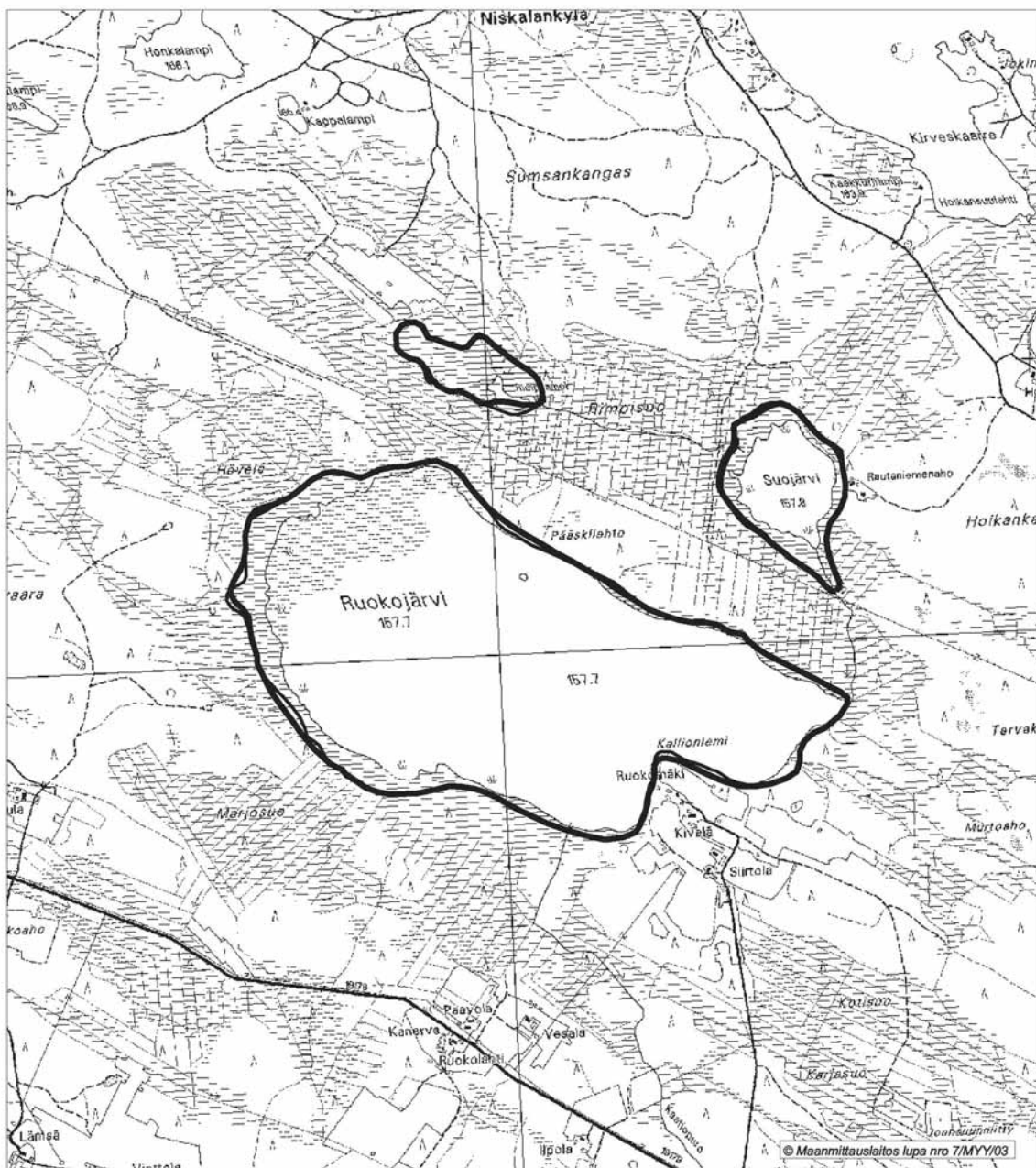
pv = pesintä varmistettu			m = tavattu muuttoaikana		
pr = pysyvä reviiri			r = alue toimii ruokailualueena		
p = tavattu pesimäaikana					
1 Silkkiuikku	<i>Podiceps cristatus</i>	pr	37 Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>	pr
2 Joutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	pv	38 Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	p
3 Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>	pr	39 Lapinkirvinen	<i>Anthus cervinus</i>	m
4 Jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	pr	40 Keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	pr
5 Haapana	<i>Anas penelope</i>	pr	41 Västäräkki	<i>Motacilla alba</i>	pr
6 Tavi	<i>Anas crecca</i>	pv	42 Tilhi	<i>Bombycilla garrulus</i>	p
7 Tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	p	43 Peukaloinen	<i>Troglodytes troglodytes</i>	pr
8 Mustalintu	<i>Melanitta nigra</i>	p	44 Punarinta	<i>Erethacus rubecula</i>	pr
9 Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>	pv	45 Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	pr
10 Uivelo	<i>Mergus albellus</i>	p	46 Räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>	pr
11 Tukkakoskelo	<i>Mergus serrator</i>	m	47 Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>	pr
12 Isokoskelo	<i>Mergus merganser</i>	m	48 Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>	pr
13 Sinisuohaukka	<i>Circus cyaneus</i>	p	49 Kulorastas	<i>Turdus viscivorus</i>	pr
14 Kurki	<i>Grus grus</i>	pr	50 Ruokokerttunen	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	pr
15 Isokuovi	<i>Numenius arquata</i>	pv	51 Lehtokerttu	<i>Sylvia borin</i>	pr
16 Pikkukuovi	<i>Numenius phaeopus</i>	p	52 Pensaskerttu	<i>Sylvia communis</i>	pr
17 Valkoviklo	<i>Tringa nebularia</i>	pr	53 Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>	pr
18 Liro	<i>Tringa glareola</i>	pr	54 Hippiäinen	<i>Regulus regulus</i>	pr
19 Rantasipi	<i>Actitis hypoleucos</i>	pr	55 Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>	pr
20 Lehtokurppa	<i>Scolopax rusticola</i>	p	56 Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>	pr
21 Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	pr	57 Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	p
22 Pikkulokki	<i>Larus minutus</i>	r	58 Talitiainen	<i>Parus major</i>	pr
23 Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	pr	59 Varis	<i>Corvus corone cornix</i>	pr
24 Kalalokki	<i>Larus canus</i>	pr	60 Korppi	<i>Corvus corax</i>	p
25 Harmaalokki	<i>Larus argentatus</i>	pr	61 Harakka	<i>Pica pica</i>	pr
26 Selkälokki	<i>Larus fuscus</i>	pr	62 Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>	pr
27 Kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>	p	63 Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>	pr
28 Riekko	<i>Lagopus lagopus</i>	p	64 Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>	p
29 Metso	<i>Tetrao urogallus</i>	p	65 Viherpeippo	<i>Carduelis chloris</i>	pr
30 Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	p	66 Punatulku	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	p
31 Sepelkyyhky	<i>Columba palumbus</i>	p	67 Urpiainen	<i>Carduelis flammea</i>	p
32 Käki	<i>Cuculus canorus</i>	pr	68 Pikkukäpylintu	<i>Loxia curvirostra</i>	p
33 Tervapääsky	<i>Apus apus</i>	r	69 Keltasirkku	<i>Emberiza citrinella</i>	pr
34 Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>	p	70 Pikkusirkku	<i>Emberiza pusilla</i>	pr
35 Haarapääsky	<i>Hirundo rustica</i>	r	71 Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>	pr
36 Rästaspääsky	<i>Delichon urbica</i>	r	72 Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	pr

Taulukko 13. Ruokojärven, Suojärven ja Rimpilammen havainnot v. 2001 (Juha Huttunen).

HAVAINNOT 2001	16.5.	31.5.	15.6.	Pareja
Ruokojärvi				
Kuikka	p	2p		
Joutsen	p			
Haapana	p			
Tavi	p,p	2k,n	5k	2
Sinisorsa	k,p	2k,k,k	n,2k	4
Tukkasotka	2p,6k2n	3k1n	2k1n	4
Telkkä	22k3n	23k9n,k,k	2n,n+6 poik.	3
Uivelo	n	p		1
Kurki		1		
Taivaanvuohi	1			
Isokuovi	1			
Valkoviklo	3p	2p	3p	3
Metsäviklo	1			
Liro	2p		1p	1
Rantasipi	2	1		1
Pikkulokki	3	10	n. 50	
Kalalokki	p	p	p	1
Kalatiira	1	2		
Suojärvi				
Joutsen			p	
Haapana		2k		
Tavi	p	k	k	1
Tukkasotka	4k2n	3p	2k	3
Telkkä	n		n+10 poik.,3n	1
Uivelo	n			
Taivaanvuohi		k		
Isokuovi	p		p	1
Valkoviklo		p	p	1
Liro	p			
Rimpilampi				
Joutsen	p+ pesä	p+ pesä	p+ pesä	1
Telkkä			n	
Haapana	k			
Tavi		k	2n,k	1
Taivaanvuohi	k	k		1
Valkoviklo	k	k	p	1
Liro	2k	8	p	1

Kartta 5. Ruokojärvi, Suojärvi ja Rimpilampi

Kunta: Sotkamo

Mittakaava 1:20000
 0 200 400 Meters

Peruskarttalehdet:
 441105, 441108

Koordinaatisto: ykj
 Nurkkakoordinaatit: 3584350,7114185 3588065,7117522
 Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/13.05.2003

Lintuvesiensuojeluohjelma
 Natura-alueet

2.6 Painuanlahti, Vaala

Taulukko 14a. Painuanlahden kosteikkolintupisteet.

Laji	Suojeluarvo	1989		1998	
		Paria	Pisteet	Paria	Pisteet
Silkkiiuikku	0,60	24	5,55	7	2,34
Härkälintu	2,18	9	10,15	9	10,15
Haapana	0,56	11	3,00	7	2,19
Tavi	0,25	16	1,74	19	1,96
Sinisorsa	0,30	14	1,90	15	2,00
Jouhisorsa	1,74	7	6,79	7	6,79
Heinätaavi	1,95	3	4,21	1	1,95
Lapasorsa	0,56	4	1,48	1	0,56
Tukkasotka	0,29	7	1,13	4	0,77
Telkkä	0,29	11	1,55	10	1,45
Tukkakoskelo	0,60	6	2,10	7	2,34
Isokoskelo	0,62	2	1,01	6	2,17
Ruskosuohaukka	4,67	1	4,67	2	7,59
Sinisuohaukka	5,20	1	5,2		
Nuolihaukka	1,73			1	1,73
Tylli	1,35	1	1,35		
Töyhtöhyppä	0,92	3	1,99	4	2,43
Taivaanvuohi	0,40	9	1,86	9	1,86
Isokuovi	1,74	20	14,17	10	8,72
Punajalkaviklo	1,00	3	2,16	4	2,64
Valkoviklo	1,38	6	4,84	5	4,26
Liro	0,54	9	2,51	1	0,54
Rantasipi	0,17	6	0,60	4	0,45
Kalalokki	0,52	2	0,84	2	0,84
Harmaalokki	0,60	2	0,97		
Kalatiira	0,42			1	0,42
Suopöllö	3,13	1	3,13		
Kiuru	0,16	2	0,26	2	0,26
Niittykirvinen	0,13	2	0,21	3	0,28
Keltävästäräkki	0,13	3	0,28	10	0,65
Västäräkki	0,13	5	0,40	10	0,65
Pensastasku	0,36	6	1,26	5	1,11
Kivitasku	0,42	1	0,42		
Ruokokerttunen	0,11	63	2,00	120	3,14
Viitakerttunen	0,55			1	0,55
Punavarpunen	0,14	12	0,80	5	0,43
Pajusirkku	0,13	49	1,98	70	2,54
Yhteensä		321	92,52	362	75,77

Yleistä

Painuanlahti sijaitsee Vaalassa. Se on Oulujärven länsirannan lahti Säräisniemen kylän kohdalla. Valtakunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa esitetty suojelurajaus on 908 ha, josta vettä on 594 ha ja maata 314 ha.

Lahti kuuluu Naturaan aluekoodilla FI1200801.

Painuanlahden linnustosta on tietoa lintuvesiensuojeluohjelmassa vuodelta 1981. Sen jälkeen lahden linnustoa on tutkinut Esa Taskinen v. 1989. Lisäksi lintulaskennan on tehnyt Teppo Helo v. 1998.

Painuanlahden pesimälinnusto on monilajinen ja runsas. Tehtyjen laskentojen jälkeen lahden linnustoon on lisäksi vakiintunut kaulushaikara. Lahdella on myös huomattava merkitys vesilinnuille sulkasadon aikaisena kerääntymisalueena sekä vesilinnuille ja kahlaajille muuton aikaisena levähdysalueena.

Oulujärven säännöstely huonontaa etenkin sorsien pesimisoloja Painuanlahdella. Lahden suulle tehtävällä pohjapadolla tilannetta voitaisiin parantaa.

Taskisen ilmoittamat laji- ja pistemäärät poikkeavat jonkin verran hänen sanallisesta pesimälajiston kuvauksesta. Tässä yhteenvedossa vuoden 1989 laji- ja pistemäärät on laskettu Taskisen sanallisen kuvauksen perusteella.

Linnuston seuranta on tarpeen 5 vuoden välein.

Taulukko 14b. Eri vuosien vertailu.

PAINUANLAHTI	1981	1989	1998
Vesilintujen lajimäärä	11	12	12
Vesilintujen parimäärä	88	113	93
Kahlaajien lajimäärä	7	8	7
Kahlaajien parimäärä	x	57	37
Varpuslintujen lajimäärä	7	9	9
Kosteikkolajien määrä	29	34	32
Suojelupisteet vm. 1981	57	73	73
Suojelupisteet vm. 2003		92	76

Taulukko 15a. Painuanlahden kosteikkolinnut 1998 (Teppo Helo).

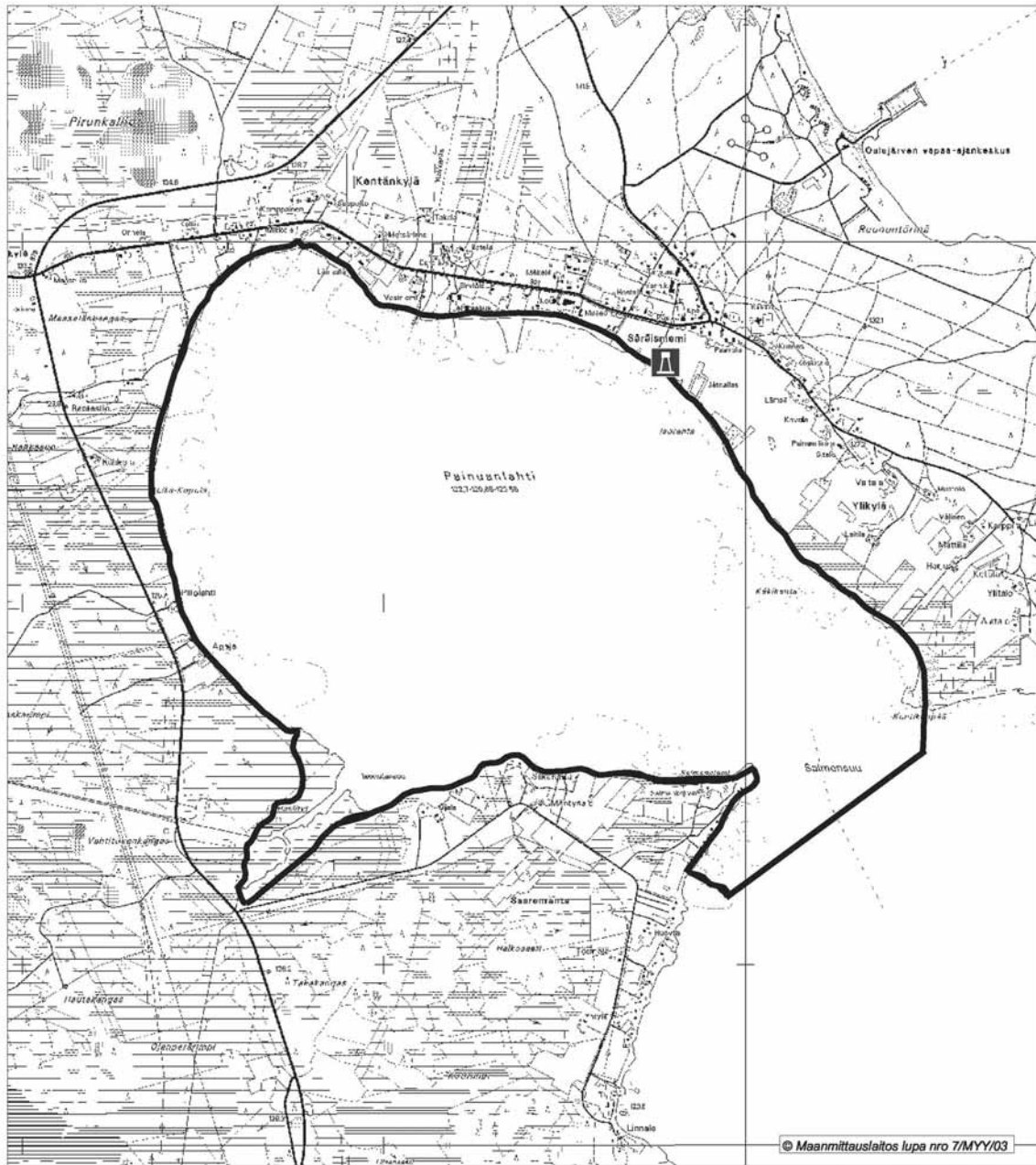
	15.touko paria(yksilöä)	29.touko paria(yksilöä)	5.kesä paria(yksilöä)	Pesivää paria	Suojelu- pisteet	lp
Kaakkuri	-(1)	-(8)	-(10)			
Kuikka	-	-	-(6)			
Silkkiuikku	7(14)	7(12)	7(10)	7	3	
Härkälintu	3(6)	8(14)	8(12)	9	6	
Joutsen	-(8)	-(9)	-(23)			
Metsähanhi	-	-(2)	-			
Sinisorsa	10(10)	15(17)	14(36)	15	2	
Jouhisorsa	10(17)	7(9)	1(2)	7	4	
Haapana	23(44)	7(13)	3(6)	7	2	
Tavi	29(52)	19(22)	15(31)	19	2	
Heinätavi	-	1(1)	1(1)	1	5	
Lapasorsa	-	1(1)	-	1	5	
Lapasotka	-	-	-(1)			
Tukkasotka	17(75)	5(5)	4(5)	4	2	
Telkkä	10(71)	10(56)	12(62)	10	1	
Mustalintu	1(2)	-	-			
Alli	1(2)	-	-			
Isokoskelo	6(37)	8(141)	6(135)	6	1	
Tukkakoskelo	5(30)	6(17)	7(29)	7	1	
Uivelo	-	1(1)	1(1)			
				yht: 93		
Ruskosuohaukka				2	8	1
Nuolihaukka				1	2	
Töyhtöhyppä				4	1	
Taivaanvuohi				9	2	
Isokuovi				10	1	
Liro				1	1	
Rantasipi				4	1	
Punajalkaviklo				4	6	1
Valkoviklo				5	1	
Kalalokki				2	1	
Kalatiira				1	1	
Kiuru				2	1	
Pensastasku				5	1	
Viitakerttunen				1	2	
Ruokokerttunen				120	1	2
Niittykirvinen				3	1	
Västaräkki				10	1	
Keltävästaräkki				10	1	
Punavarpunen				5	1	
Pajusirkku				70	1	
					69	4
					yht: 73	

Taulukko 15b. Painuanlahdella vuonna 1998 havaitut lintulajit (Teppo Helo).

pv = pesintä varmistettu pr = pysyvä reviiri		p = tavattu pesimäaikana		m = tavattu muuttoaikana r = alue toimii ruokailualueena			
1	Kaakkuri	<i>Gavia stellata</i>	r	50	Käki	<i>Cuculus canorus</i>	pr
2	Kuikka	<i>Gavia arctica</i>	r	51	Tervapääsky	<i>Apus apus</i>	r
3	Silkkiiukku	<i>Podiceps cristatus</i>	pv	52	Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>	p
4	Härkälintu	<i>Podiceps grisegena</i>	pv	53	Kiuru	<i>Alauda arvensis</i>	pr
5	Joutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	r,m	54	Törmäpääsky	<i>Riparia riparia</i>	r
6	Metsähanhi	<i>Anser fabalis</i>	r,m	55	Haarapääsky	<i>Hirundo rustica</i>	r
7	Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>	pr	56	Räystäspääsky	<i>Delichon urbica</i>	r
8	Jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	pr	57	Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>	pr
9	Haapana	<i>Anas penelope</i>	pr	58	Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	pr
10	Tavi	<i>Anas crecca</i>	pv	59	Keltavästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	pr
11	Heinätaavi	<i>Anas querquedula</i>	pr	60	Västäräkki	<i>Motacilla alba</i>	pv
12	Lapasorsa	<i>Anas clypeata</i>	pr	61	Rautiainen	<i>Prunella modularis</i>	pr
13	Tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	pr	62	Punarinta	<i>Erithacus rubecula</i>	pr
14	Lapasotka	<i>Aythya marila</i>	p	63	Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	pr
15	Alli	<i>Clangula hyemalis</i>	m	64	Pensastasku	<i>Saxicola rubetra</i>	pr
16	Mustalintu	<i>Melanitta nigra</i>	m	65	Räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>	pr
17	Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>	pv	66	Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>	pr
18	Uivelo	<i>Mergus albellus</i>	m	67	Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>	pr
19	Tukkakoskelo	<i>Mergus serrator</i>	pv	68	Ruokokerttunen	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	pv
20	Isokoskelo	<i>Mergus merganser</i>	pv	69	Viitakerttunen	<i>Acrocephalus dumetorum</i>	pr
21	Ruskosuohaukka	<i>Circus aeruginosus</i>	pv	70	Lehtokerttu	<i>Sylvia borin</i>	pr
22	Varpushaukka	<i>Accipiter nisus</i>	pv	71	Hernekerttu	<i>Sylvia curruca</i>	pr
23	Kalasaaksi	<i>Pandion haliaetus</i>	r,p	72	Pensaskerttu	<i>Sylvia communis</i>	pr
24	Nuolihaukka	<i>Falco subbuteo</i>	pr	73	Mustapääkerttu	<i>Sylvia atricapilla</i>	pr
25	Tylli	<i>Charadrius hiaticula</i>	m	74	Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>	pr
26	Pikkutylli	<i>Charadrius dubius</i>	m	75	Hippiäinen	<i>Regulus regulus</i>	pr
27	Kapustarinta	<i>Pluvialis apricaria</i>	m	76	Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>	pr
28	Töyhtöhyppä	<i>Vanellus vanellus</i>	pv	77	Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>	pr
29	Suosirri	<i>Calidris alpina</i>	m	78	Viiksitimali	<i>Panurus biarmicus</i>	
30	Jänkäsirriäinen	<i>Limicola falcinellus</i>	m	79	Hömötiäinen	<i>Parus montanus</i>	pr
31	Lapinsirri	<i>Calidris temminckii</i>	m	80	Sinitiaainen	<i>Parus caeruleus</i>	pv
32	Pikkusirri	<i>Calidris minuta</i>	m	81	Talitiaainen	<i>Parus major</i>	pr
33	Suokukko	<i>Philomachus pugnax</i>	m	82	Kottarainen	<i>Sturnus vulgaris</i>	p
34	Isokuovi	<i>Numenius arquata</i>	pv	83	Varis	<i>Corvus corone cornix</i>	pr
35	Punajalkaviklo	<i>Tringa totanus</i>	pr	84	Korppi	<i>Corvus corax</i>	p
36	Mustaviklo	<i>Tringa erythropus</i>	m	85	Harakka	<i>Pica pica</i>	pr
37	Valkoviklo	<i>Tringa nebularia</i>	pr	86	Varpunen	<i>Passer domesticus</i>	pr
38	Liro	<i>Tringa glareola</i>	pr	87	Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>	pr
39	Rantasipi	<i>Actitis hypoleucos</i>	pr	88	Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>	pr
40	Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	pr	89	Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>	p
41	Pikkulokki	<i>Larus minutus</i>	r,m	90	Viherveippo	<i>Carduelis chloris</i>	pr
42	Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	r,m	91	Punatulokki	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	p
43	Kalalokki	<i>Larus canus</i>	pr	92	Uрпиainen	<i>Carduelis flammea</i>	m
44	Harmaalokki	<i>Larus argentatus</i>	r,m	93	Punavarpunen	<i>Carpodacus erythrinus</i>	pr
45	Merilokki	<i>Larus marinus</i>	m	94	Keltasirkku	<i>Emberiza citrinella</i>	pr
46	Selkälokki	<i>Larus fuscus</i>	r,m	95	Peltosirkku	<i>Emberiza hortulana</i>	pr
47	Kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>	pr	96	Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>	pr
48	Räyskä	<i>Sterna caspia</i>	m	97	Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	pv
49	Sepelkyyhky	<i>Columba palumbus</i>	p				

Kartta 6. Painuanlahti

Kunta: Vaala

© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MYY/03

Mittakaava 1:30000
0 300 600 Meters

Peruskarttalehdet:
341408, 341409, 341411, 341412

Koordinaatio: ykj
Nurkkakoordinaatit: 3485991,7145590 3491563,7150596
Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/13.05.2003

- Lintutorni
- Lintuvesiensuojeluohjelma
- Natura-alueet

2.7 Likainen, Vaala

Likainen sijaitsee Vaalassa, Neittävän kylässä. Valtakunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa esitetty suojelurajaus on 18 ha, josta vettä on 9 ha ja maata 9 ha. Tähän rajaukseen Likaisen Penikka ei kuulu.

Likainen ja Likaisen Penikka kuuluvat Naturaan aluekoodilla FI1200802.

Likaisen linnustosta on tietoa lintuvesiensuojeluohjelmassa vuodelta 1981. Sen jälkeen järven linnustoa on tutkinut Esa Taskinen v. 1989. Lisäksi lintulaskennan on tehnyt Teppo Helo v. 1998.

Vaikka Likainen on pieni, on sen linnusto runsas ja siellä on usein tavattu harvinaisuuksia. Likaisen muutonaikainen merkitys on vähäinen, sulkasadon aikainen merkitys on paikallinen.

Taulukko 16a. Likaisen kosteikkolintupisteet.

Laji	Suojeluarvo	1989		1998	
		Paria	Pisteet	Paria	Pisteet
Haapana	0,56			1	0,56
Tavi	0,25	4	0,66	3	0,54
Sinisorsa	0,30	2	0,49		
Jouhisorsa	1,74	2	2,83		
Tukkasotka	0,29	9	1,35	7	1,13
Telkkä	0,29	3	0,63	3	0,63
Töyhtöhyppä	0,92	1	0,92	1	0,92
Taivaanvuohi	0,40	3	0,86	2	0,65
Isokuovi	1,74	3	3,75	1	1,74
Valkoviklo	1,38	4	3,64	1	1,38
Metsäviklo	0,38			1	0,38
Liro	0,54	4	1,43	2	0,88
Rantasipi	0,17	1	0,17	1	0,17
Kalalokki	0,52	1	0,52	1	0,52
Kiuru	0,16			1	0,16
Niittykirvinen	0,13	1	0,13		
Keltävästäräkki	0,13	2	0,21	2	0,21
Västäräkki	0,13	1	0,13	1	0,13
Pensastasku	0,36	1	0,36		
Ruokokerttunen	0,11	3	0,24	5	0,34
Punavarpunen	0,14	2	0,23	1	0,14
Pajusirkku	0,13	9	0,61	5	0,40
Yhteensä		56	19,14	39	10,88

Likainen on vähitellen kasvamassa umpeen. Varovainen veden pinnan nosto voisi auttaa avoveden säilymisessä ja rantaluhtien pensoittumisen estämisessä. Linnuston tilan seuraamiseksi on aiheellista uusia laskenta 10 vuoden välein.

Taskisen ilmoittamat laji- ja pistemäärät poikkeavat jonkin verran hänen sanallisesta pesimälajiston kuvauksesta. Tässä yhteenvedossa vuoden 1989 laji- ja pistemäärät on laskettu Taskisen sanallisen kuvauksen perusteella.

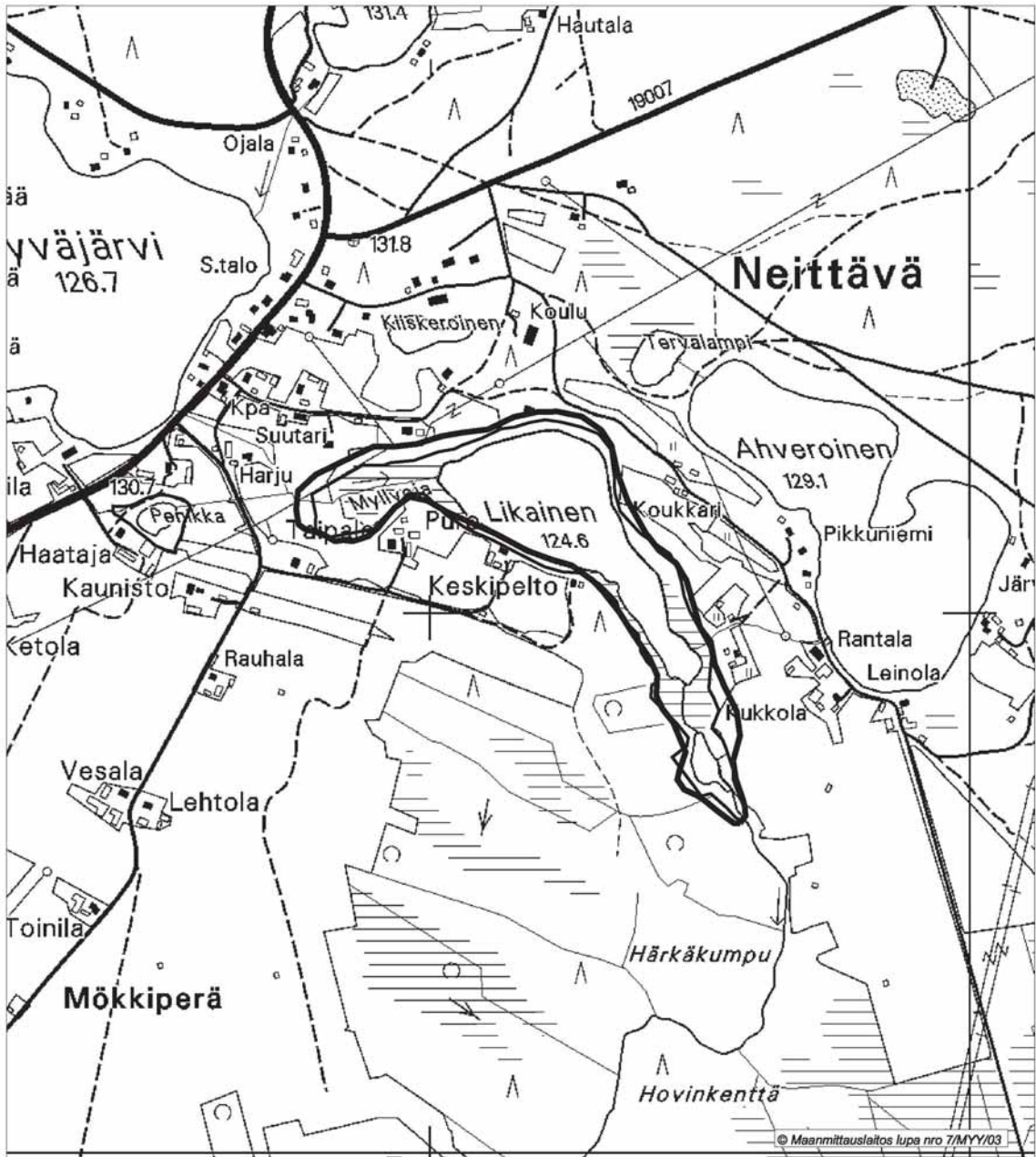
Taulukko 16b. Eri vuosien vertailu.

Likainen	1981	1989	1998
Vesilintujen lajimäärä	9	5	4
Vesilintujen parimäärä	25	20	14
Kahlaajien lajimäärä	6	6	7
Kahlaajien parimäärä	16	16	9
Varpuslintujen lajimäärä	5	7	6
Kosteikkolajien määrä	20	19	18
Suojelupisteet vm. 1981	40	26	23
Suojelupisteet vm. 2003		19	11

Taulukko 17a. Likaisella havaitut kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

	18.5.1998 paria(yksilöä)	4.6.1998 paria(yksilöä)	Pesivää paria	Suojelu pisteet
Haapana	1(1)	-	1	2
Tavi	3(10)	1(1)	3	2
Tukkasotka	7(19)	7(7)	7	2
Telkkä	5(8)	1(1)	3	1
		yht:	14	
Töyhtöhyppä			1	1
Taivaanvuohi			2	2
Isokuovi			1	1
Metsäviklo			1	2
Liro			2	1
Rantasipi			1	1
Valkoviklo			1	1
Kalalokki			1	1
Kiuru			1	1
Keltävästäräkki			2	1
Västäräkki			1	1
Ruokokerttunen			5	1
Punavarpen			1	1
Pajusirkku			5	1
			yht:	23

Kartta 7. Likainen
Kunta: Vaala

© Maanmittauslaitos lupa nro 71MY03

Mittakaava 1:10000
0 100 200 Meters

Peruskarttalehdet:
341409

- Lintuvesiensuojeluohjelma
- Natura-alueet

Koordinaatisto: ykj
Nurkkakoordinaatit: 3483240,7155223 3485097,7156891
Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/13.05.2003

Taulukko 17b. Likaisella vuonna 1998 havaitut lintulajit (Teppo Helo).

pv = pesintä varmistettu			m = tavattu muuttoaikana				
pr = pysyvä reviiri			r = alue toimii ruokailualueena				
p = tavattu pesimäaikana							
1	Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>	m	27	Haarapääsky	<i>Hirundo rustica</i>	r
2	Jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	m	28	Räystäspääsky	<i>Delichon urbica</i>	r
3	Haapana	<i>Anas penelope</i>	pv	29	Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	p
4	Tavi	<i>Anas crecca</i>	pv	30	Keltavästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	pr
5	Tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	pv	31	Västäräkki	<i>Motacilla alba</i>	pr
6	Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>	pv	32	Varis	<i>Corvus corone cornix</i>	pr
7	Sinisuohaukka	<i>Circus cyaneus</i>	m	33	Harakka	<i>Pica pica</i>	pr
8	Kurki	<i>Grus grus</i>	m	34	Ruokokerttunen	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	pr
9	Tylli	<i>Charadrius hiaticula</i>	m	35	Lehtokerttu	<i>Sylvia borin</i>	pr
10	Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	pr	36	Hernekerttu	<i>Sylvia curruca</i>	pr
11	Isokuovi	<i>Numenius arquata</i>	pr	37	Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>	pr
12	Pikkukuovi	<i>Numenius phaeopus</i>	m	38	Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>	pr
13	Rantasipi	<i>Actitis hypoleucos</i>	pv	39	Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	pr
14	Metsäviklo	<i>Tringa ochropus</i>	pr	40	Punarinta	<i>Erithacus rubecula</i>	pr
15	Liro	<i>Tringa glareola</i>	pv	41	Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>	pr
16	Valkoviklo	<i>Tringa nebularia</i>	pv	42	Räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>	pr
17	Punajalkaviklo	<i>Tringa totanus</i>	m	43	Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	pr
18	Harmaalokki	<i>Larus argentatus</i>	m	44	Sinitäinen	<i>Parus caeruleus</i>	pr
19	Kalalokki	<i>Larus canus</i>	pv	45	Talitiainen	<i>Parus major</i>	pr
20	Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	r,m	46	Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>	pr
21	Pikkulokki	<i>Larus minutus</i>	r,m	47	Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>	pr
22	Kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>	r,m	48	Viherveppo	<i>Carduelis chloris</i>	pr
23	Sepelkyhly	<i>Columba palumbus</i>	p	49	Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>	pr
24	Käki	<i>Cuclius canorus</i>	pr	50	Punavarpunen	<i>Carpodacus erythrinus</i>	p
25	Kiuru	<i>Alauda arvensis</i>	pr	51	Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	pr
26	Törmäpääsky	<i>Riparia riparia</i>	r	52	Keltasirkku	<i>Emberiza citrinella</i>	pr

2.8 Tulijärvi, Hirvasjärvi ja Raatejärvi, Suomussalmi

Tuli-, Hirvas- ja Raatejärvi sijaitsevat Suomussalmella, kirkonkylältä n. 20 km koilliseen. Valtakunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa esitetty suojelurajaus on 145 ha, josta vettä on 72 ha ja maata 73 ha.

Järvet kuuluvat Naturaan aluekoodilla FI1200745 ja rajoittuvat osittain Natura-alueeseen Sydänmaanaro, aluekoodi FI1200721.

Hirvasjärven ja Raatejärven pintaa on nostettu 1990-luvulla.

Tuli-, Hirvas- ja Raatejärven linnustosta on tietoa lintuvesiensuojeluohjelmassa v. 1981. Sen jälkeen järvien linnustoa on tutkinut Jouni Koskela v. 1990. Seuraavan lintulaskennan on tehnyt Teppo Helo v. 1998.

Taulukko 18a. Tulijärvi-Hirvasjärvi-Raatejärven kosteikkolintupisteet.

Laji	Suojeluarvo	1990		1998	
		Paria	Pisteet	Paria	Pisteet
Kuikka	2,55			1	2,55
Joutsen	5,00	2	8,12	2	8,12
Haapana	0,56	6	1,96	6	1,96
Tavi	0,25	12	1,42	12	1,42
Sinisorsa	0,30	8	1,29	3	0,65
Jouhisorsa	1,74			1	1,74
Tukkasotka	0,29	9	1,35	12	1,65
Telkkä	0,29	12	1,65	13	1,75
Uivelo	3,38			3	7,29
Sinisuohaukka	5,20	1	5,20		
Nuolihaukka	1,73	1	1,73	1	1,73
Kurki	4,63	1	4,63	1	4,63
Suokukko	2,20			3	4,75
Jänkäkurppa	1,80	1	1,80	1	1,80
Taivaanvuohi	0,40	7	1,56	9	1,86
Mustaviklo	2,20	1	2,20	1	2,20
Valkoviklo	1,38	4	3,64	9	6,42
Metsäviklo	0,38			2	0,62
Liro	0,54	16	3,76	17	3,92
Naurulokki	0,96			2	1,56
Kalalokki	0,52			1	0,52
Suopöllö	3,13	1	3,13		
Niittykirvinen	0,13	4	0,34	1	0,13
Keltavästäräkki	0,13	26	1,27	12	0,74
Västäräkki	0,13	4	0,34	1	0,13
Pensastasku	0,36	2	0,58		
Ruokokerttunen	0,11	14	0,70	20	0,90
Pikkusirkku	0,90			1	0,90
Pajusirkku	0,13	25	1,24	18	0,98
Yhteensä		157	47,93	153	60,93

Taulukko 18b. Eri vuosien vertailu.

TULIJÄRVI YM.	1981	1990	1998
Vesilintujen lajimäärä	11	6	9
Vesilintujen parimäärä	49	49	53
Kahlaajien lajimäärä	11	5	7
Kahlaajien parimäärä	44	28	42
Varpuslintujen lajimäärä	7	6	6
Kosteikkolajien määrä	32	21	26
Suojelupisteet vm. 1981	78	41	64
Suojelupisteet vm. 2003		48	61

Kartta 8. Tulijärvi, Hirvasjärvi ja Raatejärvi
Kunta: Suomussalmi

<ul style="list-style-type: none"> Lintutorni Lintuvesiensuojeluohjelma Natura-alueet 	<p>Mittakaava 1:20000 0 200 400 Meters</p>	
<p>Peruskarttalehdet: 442402, 442405</p>		
<p>Koordinaatio: ykj Nurkkakoordinaati: 3611100,7208477 3614814,7211815 Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/12.05.2003</p>		

Järvien pesimälinnusto on hyvin monipuolinen, varsinkin kahlaajalajisto on harvinaislaatuisen edustava. Muutonaikaisena levähdyspaikkana järvien merkitys on kohdalainen, sulkasadon aikaisena kokoontumispaikkana niillä on paikallista merkitystä.

Järvien linnuston ja ympäristömuutosten seuraamiseksi on aiheellista uusia lintulaskennat 7 - 10 vuoden välein.

Taulukko 19 a. Tulijärven kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

Taulukko 19 b. Raatejärven kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

	14.5. paria(yksilöä)	27.5. paria(yksilöä)	Pesivää paria		14.5. paria(yksilöä)	27.5. paria(yksilöä)	Pesivää paria
Kuikka	1(1)	1(1)	1	Kuikka			
Joutsen	2(4)	2(4)	1	Joutsen			
Metsähanhi				Metsähanhi			
Jouhisorsa				Jouhisorsa			
Sinisorsa				Sinisorsa	3(3)	-	3
Haapana	1(2)	3(6)	3	Haapana	2(2)	-	
Tavi	13(20)	4(4)	5	Tavi	4(6)	7(7)	4
Heinätaki	1(1)	-		Heinätaki			
Tukkasotka	-	-(2)		Tukkasotka	8(22)	5(11)	6
Telkkä	5(9)	3(5)	5	Telkkä	2(5)	3(5)	3
Uivelo	5(6)	4(4)	1	Uivelo	1(1)	1(1)	1
			<u>yht: 16</u>				<u>yht: 17</u>
Nuolihaukka				Nuolihaukka			
Kurki				Kurki			
Jänkäkurppa				Jänkäkurppa			
Taivaanvuohi			3	Taivaanvuohi			3
Metsäviklo				Metsäviklo			1
Liro			7	Liro			3
Mustaviklo				Mustaviklo			
Valkoviklo			4	Valkoviklo			2
Suokukko			1	Suokukko			1
Kalalokki				Kalalokki			
Naurulokki				Naurulokki			
Ruokokerttunen			9	Ruokokerttunen			8
Niittykirvinen			1	Niittykirvinen			
Keltävästäräkki			5	Keltävästäräkki			3
Västaräkki				Västaräkki			1
Pikkusirkku			1	Pikkusirkku			
Pajusirkku			10	Pajusirkku			6

Koskelan ilmoittamat laji- ja pistemäärät poikkeavat jonkin verran hänen sanallisesta pesimälajiston kuvauksesta. Tässä yhteenvedossa vuoden 1990 laji- ja pistemäärät on laskettu Koskelan sanallisen kuvauksen perusteella ja Raatesuon lajisto on jätetty pois.

Taulukko 19 c. Hirvasjärven kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

Taulukko 19 d. Tuli-, Raate- ja Hirvasjärven kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

	14.5. paria(yksilöä)	27.5. paria(yksilöä)	Pesivää paria		Paria yhteensä	Suojelu- pisteet	Lisä- pisteet
Kuikka				Kuikka	1	3	
Joutsen	1(2)	1(2)	1	Joutsen	2	5	
Metsähanhi				Metsähanhi			
Jouhisorsa	1(1)	-	1	Jouhisorsa	1	3	
Sinisorsa				Sinisorsa	3	2	
Haapana	-	3(5)	3	Haapana	6	2	
Tavi	3(5)	2(2)	3	Tavi	12	2	
Heinätavi				Heinätavi			
Tukkasotka	13(27)	5(11)	6	Tukkasotka	12	2	
Telkkä	6(11)	3(5)	5	Telkkä	13	1	
Uivelo	1(1)	1(1)	1	Uivelo	3	8	
			yht: 20		yht: 53		
Nuolihaukka			1	Nuolihaukka	1	4	
Kurki			1	Kurki	1	2	
Jänkäkurppa			1	Jänkäkurppa	1	3	
Taivaanvuohi			3	Taivaanvuohi	9	2	
Metsäviklo			1	Metsäviklo	2	4	
Liro			7	Liro	17	1	1
Mustaviklo			1	Mustaviklo	1	3	
Valkoviklo			3	Valkoviklo	9	1	
Suokukko			1	Suokukko	3	3	
Kalalokki			1	Kalalokki	1	1	
Naurulokki			2	Naurulokki	2	2	
Ruokokerttunen			3	Ruokokerttunen	20	1	
Niittykirvinen				Niittykirvinen	1	1	
Keltävästäräkki			4	Keltävästäräkki	12	1	
Västaräkki				Västaräkki	1	1	
Pikkusirkku				Pikkusirkku	1	4	
Pajusirkku			2	Pajusirkku	18	1	
						63	1
							64

Taulukko 19e. Tuli-, Hirvas- ja Raatejärvellä vuonna 1998 havaitut lintulajit (Teppo Helo).

pv = pesintä varmistettu			m = tavattu muuttoaikana				
pr = pysyvä reviiri			r = alue toimii ruokailualueena				
p = tavattu pesimäaikana							
1	Kuikka	<i>Gavia arctica</i>	pr	30	Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>	p
2	Joutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	pv	31	Haarapääsky	<i>Hirundo rustica</i>	pv
3	Metsähänhi	<i>Anser fabalis</i>	p	32	Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>	pr
4	Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>	pr	33	Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	pr
5	Jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	pv	34	Keltavästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	pr
6	Haapana	<i>Anas penelope</i>	pv	35	Västäräkki	<i>Motacilla alba</i>	p
7	Tavi	<i>Anas crecca</i>	pv	36	Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	pr
8	Heinätaavi	<i>Anas querquedula</i>	m	37	Sinirinta	<i>Luscinia svecica</i>	m
9	Tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	pv	38	Räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>	pr
10	Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>	pv	39	Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>	pr
11	Uivelo	<i>Mergus albellus</i>	pr	40	Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>	pr
12	Riekkok	<i>Lagopus lagopus</i>	p	41	Ruokokerttunen	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	pv
13	Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	p	42	Hernekerttu	<i>Sylvia curruca</i>	pr
14	Kurki	<i>Grus grus</i>	pv	43	Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>	pv
15	Kapustarinta	<i>Pluvialis apricaria</i>	p	44	Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>	pv
16	Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	pr	45	Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>	pr
17	Jänkäkurppa	<i>Lymnocyptes minimus</i>	p	46	Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	pr
18	Valkoviklo	<i>Tringa nebularia</i>	pr	47	Varis	<i>Corvus corone cornix</i>	p
19	Liro	<i>Tringa glareola</i>	pr	48	Korppi	<i>Corvus corax</i>	p
20	Mustaviklo	<i>Tringa erythropus</i>	pr	49	Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>	pr
21	Suokukko	<i>Philomachus pugnax</i>	pr	50	Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>	pr
22	Isokuovi	<i>Numenius arquata</i>	m	51	Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>	p
23	Vesipääsky	<i>Phalaropus lobatus</i>	m	52	Urpainen	<i>Carduelis flammea</i>	pr
24	Pikkulokki	<i>Larus minutus</i>	p	53	Pikkukäpylintu	<i>Loxia curvirostra</i>	p
25	Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	pr	54	Pikkusirkku	<i>Emberiza pusilla</i>	pr
26	Kalalokki	<i>Larus canus</i>	p	55	Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>	pr
27	Harmaalokki	<i>Larus argentatus</i>	m	56	Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	pr
28	Käki	<i>Cuculus canorus</i>	p				
29	Tervapääsky	<i>Apus apus</i>	r				

2.9 Särkijärvi ja Mätäsjärvi, Puolanka

Yleistä

Särkijärvi ja Mätäsjärvi sijaitsevat Puolangalla, n. 26 km keskustasta koilliseen. Valta-kunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa esitetty suojelurajaus on 72 ha, josta vettä on 42 ha ja maata 30 ha.

Järvet eivät kuulu Naturaan.

Särki- ja Mätäsjärven linnustosta on tietoa lintuvesiensuojeluohjelmassa v. 1981. Sen jälkeen järvien linnustoa on tutkinut Sari Seppä 1991. Seuraavan lintulaskennan on tehnyt Teppo Helo v. 1998.

Järvien pesimälinnusto on melko monipuolinen. Järvien muuonainainen merkitys on kohtalainen, sulkasadonainaisena kerääntymisalueena merkitys on paikallinen.

Mätäsjärveä uhkaavan umpeenkasvun estämiseksi veden pinnan nosto voi olla tarpeen. Umpeenkasvun sekä linnuston muutosten seuraamiseksi on aiheellista tehdä lintulaskentoja 7 - 10 vuoden välein.

Taulukko 20a. Särkijärvi-Mätäsjärven kosteikkolintupisteet.

Laji	Suojeluarvo	1991		1998	
		Paria	Pisteet	Paria	Pisteet
Härkälintu	2,18	1	2,18	2	3,54
Joutsen	5,00	1	5,00	2	8,12
Metsähanhi	7,00			1	7,00
Haapana	0,56	7	2,19	3	1,21
Tavi	0,25	5	0,77	10	1,25
Sinisorsa	0,30	5	0,93	1	0,30
Jouhisorsa	1,74	1	1,74		
Tukkasotka	0,29	14	1,84	11	1,55
Telkkä	0,29	3	0,63	1	0,29
Uivelo	3,38			1	3,38
Nokikana	0,54			1	0,54
Kurki	4,63			1	4,63
Töyhtöhyppä	0,92	1	0,92		
Jänkäkurppa	1,80			1	1,80
Taivaanvuohi	0,40	3	0,86	2	0,65
Isokuovi	1,74	1	1,74		
Valkoviklo	1,38	4	3,64	3	2,98
Metsäviklo	0,38	1	0,38	1	0,38
Liro	0,54	3	1,17	5	1,67
Naurulokki	0,96	50	14,84	14	6,09
Niittykirvinen	0,13	1	0,13	1	0,13
Keltavästäräkki	0,13	2	0,21	3	0,28
Västäräkki	0,13			2	0,21
Kivitasku	0,42	1	0,42		
Ruokokerttunen	0,11	1	0,11	3	0,24
Pajusirkku	0,13	9	0,61	9	0,61
Yhteensä		114	40,30	78	46,85

Taulukko 20b. Eri vuosien vertailu.

SÄRKIJÄRVI YM.	1981	1991	1998
Vesilintujen lajimäärä	10	8	10
Vesilintujen parimäärä	40	37	33
Kahlaajien lajimäärä	5	6	6
Kahlaajien parimäärä	x	14	13
Varpuslintujen lajimäärä	7	5	5
Kosteikkolajien määrä	25	20	22
Suojelupisteet vm. 1981	50	41	60
Suojelupisteet vm. 2003		40	47

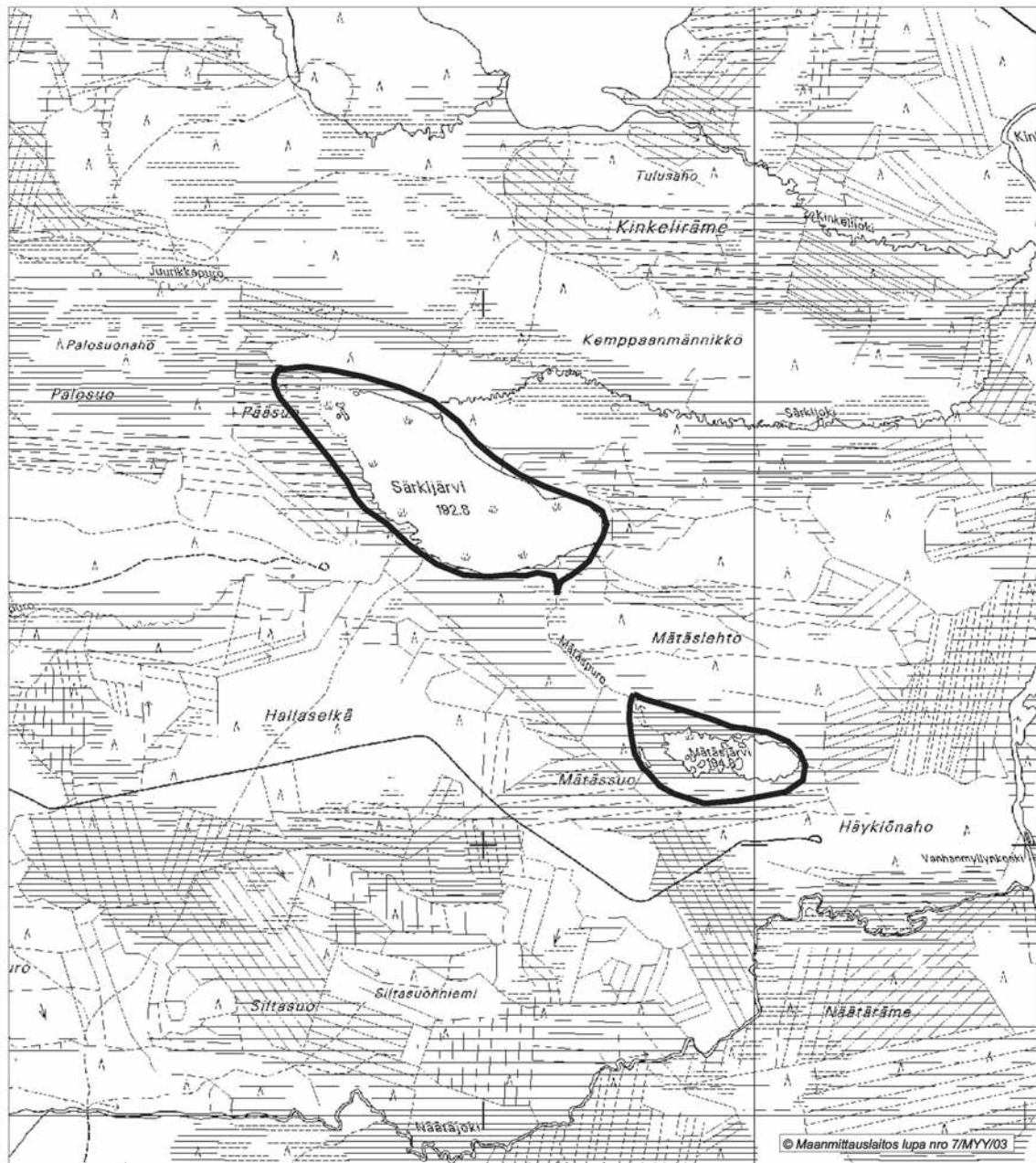
Taulukko 21 a. Särkijärvellä havaitut kosteikkolajit Taulukko 21 b. Mätäsjärvellä havaitut kosteikkolajit Taulukko 21 c. Särki- ja Mätäsjärvellä havaitut kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo). ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

	18.touko paria(yksilöä)	28.touko paria(yksilöä)	Pesivää paria	18.touko paria(yksilöä)	28.touko paria(yksilöä)	Pesivää paria	Pesivää paria yht.	Suojelu pisteet
Kuikka	- (2)			Kuikka				
Härkälintu	2 (3)	2 (4)	2	Härkälintu			2	7
Joutsen	1 (2)	1 (2)	1	Joutsen	1 (2)	1	2	5
Metsähänhi	1 (1)	-	1	Metsähänhi	1 (1)		1	5
Sinisorsa	-	1 (1)	1	Sinisorsa	- (5)		1	2
Haapana	3 (6)	-	3	Haapana			3	2
Tavi	5 (9)	6 (6)	5	Tavi	5 (5)	5	10	2
Tukkasotka	8 (20)	5 (14)	8	Tukkasotka	3 (9)	3	11	2
Telkkä	1 (2)		1	Telkkä	- (1)		1	1
Uivelo				Uivelo	1 (1)	1	1	8
Nokikana		1 (1)	1	Nokikana			1	6
		yht: 23			yht: 10		yht: 33	
Kurki				Kurki		1	1	2
Jänkäkurppa				Jänkäkurppa		1	1	3
Taivaanvuohi		1	1	Taivaanvuohi		1	2	2
Pikkukuovi				Pikkukuovi		1	1	
Valkoviklo		2	2	Valkoviklo		1	3	1
Metsäviklo				Metsäviklo		1	1	4
Liro		3	3	Liro		2	5	1
Naurulokki		14	14	Naurulokki			14	2
Niittykirvinen				Niittykirvinen		1	1	1
Västäräkki		1	1	Västäräkki		1	2	1
Keltavästäräkki		1	1	Keltavästäräkki		2	3	1
Ruokokerttunen		2	2	Ruokokerttunen		1	3	1
Pajusirku		6	6	Pajusirku		3	9	1
							yht: 60	

Kartta 9. Särkijärvi ja Mätäsjärvi

Kunta: Puolanka

Mittakaava 1:20000
0 200 400 Meters

Peruskarttalehdet:
344405

Koordinaatisto: ykj
Nurkkakoordinaatit: 3552299,7205289 3556013,7208626
Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/13.05.2003

 Lintuvesiensuojeluohjelma
 Natura-alueet

Taulukko 21d. Särki- ja Mätäsjärvellä vuonna 1998 havaitut lintulajit (Teppo Helo).

pv = pesintä varmistettu			m = tavattu muuttoaikana				
pr = pysyvä reviiri			r = alue toimii ruokailualueena				
p = tavattu pesimäaikana							
1	Kuikka	<i>Gavia arctica</i>	m	24	Törmäpääsky	<i>Riparia riparia</i>	r
2	Härkälintu	<i>Podiceps grisegena</i>	pv	25	Haarapääsky	<i>Hirundo rustica</i>	r
3	Joutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	pv	26	Räystäspääsky	<i>Delichon urbica</i>	r
4	Metsähanhi	<i>Anser fabalis</i>	pr	27	Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>	pr
5	Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>	pr	28	Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	pr
6	Haapana	<i>Anas penelope</i>	pr	29	Keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	pr
7	Tavi	<i>Anas crecca</i>	pv	30	Västäräkki	<i>Motacilla alba</i>	pr
8	Tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	pr	31	Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	pr
9	Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>	pr	32	Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>	pr
10	Uivelo	<i>Mergus albellus</i>	pr	33	Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>	pr
11	Varpushaukka	<i>Accipiter nisus</i>	p	34	Ruokokerttunen	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	pv
12	Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	p	35	Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>	pr
13	Kurki	<i>Grus grus</i>	p	36	Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>	pr
14	Nokikana	<i>Fulica atra</i>	pr	37	Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	pr
15	Pikkukuovi	<i>Numenius phaeopus</i>	p	38	Varis	<i>Corvus corone cornix</i>	pr
16	Valkoviklo	<i>Tringa nebularia</i>	pr	39	Korppi	<i>Corvus corax</i>	p
17	Liro	<i>Tringa glareola</i>	pr	40	Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>	pr
18	Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	pr	41	Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>	pr
19	Jänkäkurppa	<i>Lymnocyptes minimus</i>	p	42	Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>	p
20	Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	pv	43	Punatulkku	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	p
21	Kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>	pr	44	Uрпиainen	<i>Carduelis flammea</i>	p
22	Käki	<i>Cuculus canorus</i>	p	45	Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>	pr
23	Tervapääsky	<i>Apus apus</i>	r	46	Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	pr

2.10 Kuorejärvi, Puolanka

Yleistä

Kuorejärvi sijaitsee Puolangalla, n. 10 km keskustasta pohjoiseen. Valtakunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa esitetty suojelurajaus on 150 ha, josta vettä on 58 ha ja maata 92 ha.

Järvi kuuluu Naturaan aluekoodilla FI1200455.

Kuorejärvi on hankittu valtion omistukseen suojelun toteuttamista varten.

Kuorejärven pintaa on laskettu useita kertoja, viimeksi 1930-luvulla. Myöhemmin laskujen suulle on tehty matala pohjapato.

Kuorejärven linnustosta on tietoa lintuvesiensuojeluohjelmassa v. 1981. Sen jälkeen Kuorejärven linnustoa on tutkinut Sari Seppä 1991. Seuraavan lintulaskennan on tehnyt Teppo Helo v. 1998 ja havaintoja on tehnyt Juha Huttunen v. 2002.

Kuorejärven pesimälinnusto on järven pieneen kokoon nähden melko monipuolinen. Järven muutonaikainen merkitys on kohtalainen, sulkasadon aikaisena kerääntymisalueena merkitys on paikallinen.

Järveä uhkaavan umpeenkasvun estämiseksi veden pinnan nosto on tarpeen. Umpenkasvun sekä linnuston muutosten seuraamiseksi on aiheellista tehdä lintulaskentia 5 vuoden välein.

Käynnit v. 2002 (Juha Huttunen)

Puolangan Kuorejärvi on valtakunnalliseen lintuvesien suojeleohjelmaan kuuluva järvi joka on hankittu valtion omistukseen suojelun toteuttamista varten. Kävin järvellä vuonna 2002 toukokuun 14. ja 27. päivä.

Veden pinta oli laskenut selvästi käyntieni välillä ja avoimen vesialueen ala oli supistunut huomattavasti. Vesi laskee edelleen kesän kuluessa, sillä laskujoen suulla oleva pohjapato oli näkymättömissä veden alla.

Korkeampi pohjapato olisi tarpeen estämään veden laskun lintujen kannalta haitallisen alas.

Kuorejärven rantaan rakennettava lintutorni parantaisi huomattavasti lintujen tarkkailumahdollisuuksia. Maan pinnalta katseltaessa osa uivista linnuista jää rantakasvillisuuden peittoon keväälläkin ja kesällä näkyvyys huononee entisestään.

Hyvä tornin paikka on Kuorevaaralta rantaan tulevan polun kohdalla. Polkua myöten tornille olisi hyvä kulkuyhteys, myös rakennustarvikkeiden kuljetus onnistuisi. Kartalla näkyvän kämpän pohjan länsipuolella on oja, jonka suulla metsä muodostaa pienen niemekkeen. Tornin paikka olisi niemekkeen kärjessä siten, että näkyvyyttä on sivuillekin päin mutta toisaalta torni ei ole maisemassa liian näkyvä.

Lintuhavainnoista kiinnostavin oli pesivän joutsenparin lisäksi järvellä oleskelevat pesimättömät joutsenet. Tällainen määrä on Kainuun oloissa huomattavan suuri.

Taulukko 22a. Kuorejärven kosteikkolintupisteet.

Laji	Suojeluarvo	1991		1998	
		Paria	Pisteet	Paria	Pisteet
Joutsen	5,00	1	5,00	1	5,00
Haapana	0,56	6	1,96	13	3,37
Tavi	0,25	3	0,54	16	1,74
Sinisorsa	0,30	8	1,29	7	1,17
Jouhisorsa	1,74	2	2,83	1	1,74
Heinätaivi	1,95			1	1,95
Tukkasotka	0,29	3	0,63	7	1,13
Telkkä	0,29	2	0,47	8	1,24
Uivelo	3,38			2	5,49
Kurki	4,63	1	4,63	1	4,63
Suokukko	2,20			10	11,03
Taivaanvuohi	0,40	2	0,65	4	1,06
Isokuvi	1,74	1	1,74	1	1,74
Valkoviklo	1,38	2	2,24	4	3,64
Metsäviklo	0,38	1	0,38	1	0,38
Liro	0,54	3	1,17	9	2,51
Rantasipi	0,17	1	0,17		
Keltävästäräkki	0,13	3	0,28	5	0,40
Västäräkki	0,13			2	0,21
Pensastasku	0,36			2	0,58
Ruokokerttunen	0,11	10	0,55	15	0,73
Punavarpunen	0,14	1	0,14	2	0,23
Pajusirkku	0,13	9	0,61	20	1,06
Yhteensä		59	25,27	132	51,04

Taulukko 22b. Eri vuosien vertailu.

KUOREJÄRVI	1981	1991	1998
Vesilintujen lajimäärä	8	7	9
Vesilintujen parimäärä	75	25	56
Kahlaajien lajimäärä	7	6	6
Kahlaajien parimäärä	x	11	29
Varpuslintujen lajimäärä	6	4	6
Kosteikkolajien määrä	24	18	22
Suojelupisteet vm. 1981	54	34	51
Suojelupisteet vm. 2003		25	51

Taulukko 23a. Kuorejärven kosteikkolajit ja niiden parimäärät 1998 (Teppo Helo).

	18.touko paria(yksilöä)	28.touko paria(yksilöä)	Pesivää paria	Suojelu pisteet	lisä piste
Joutsen	1(1)	1(1)	1	5	
Metsähanhi	-(5)	-			
Merihanhi	-(1)	-			
Tundranhanhi	-(1)	-			
Sinisorsa	7(7)	5(5)	7	2	
Jouhisorsa	1(1)	-	1	3	
Haapana	16(27)	13(15)	13	2	
Tavi	16(21)	16(18)	16	2	
Heinätaivi	1(2)	1(2)	1	7	
Tukkasotka	7(20)	3(13)	7	2	
Telkkä	7(47)	8(45)	8	1	
Uivelo	3(5)	5(5)	2	8	
			yht: 56		
Ruskosuohaukka					
Nuolihaukka					
Kurki					
Taivaanvuohi			4	2	
Isokuovi			1	1	
Metsäviklo			1	4	
Liro			9	1	
Valkoviklo			4	1	
Suokukko			10	3	1
Pensastasku			2	1	
Ruokokerttunen			15	1	
Västaräkki			2	1	
Keltävästaräkki			5	1	
Punavarpunen			2	1	
Pajusirkku			20	1	
				50	1
				yht:	51

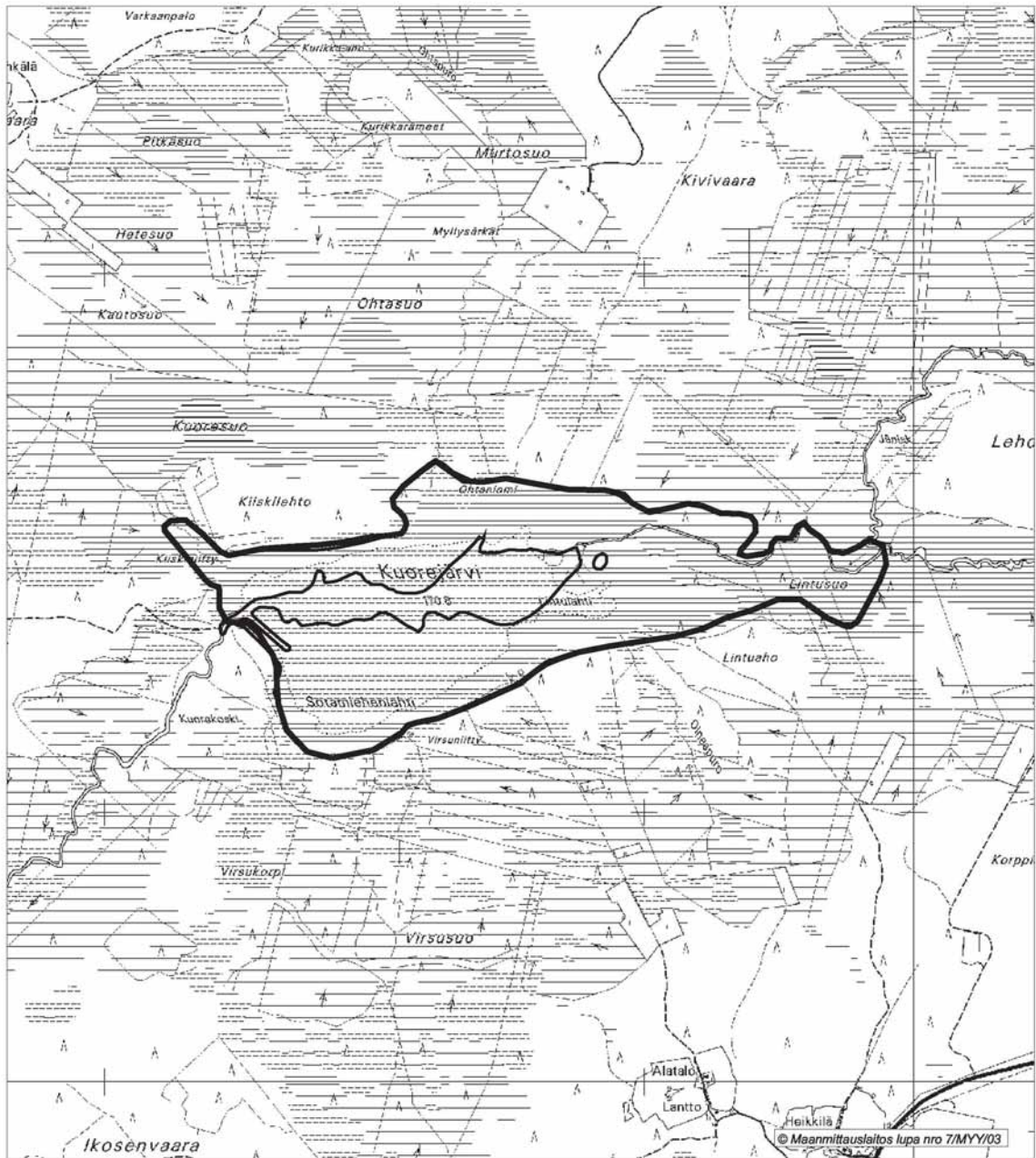
Taulukko 23b. Kuorejärvellä vuonna 1998 havaitut lintulajit (Teppo Helo).

pv = pesintä varmistettu			m = tavattu muuttoaikana		
pr = pysyvä reviiri			r = alue toimii ruokailualueena		
p = tavattu pesimäaikana					
1 Kuikka	<i>Gavia arctica</i>	pr	34 Tervapääsky	<i>Apus apus</i>	r
2 Mustakurkku-uikku	<i>Podiceps auritus</i>	p	35 Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>	pr
3 Joutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	pv	36 Törmäpääsky	<i>Riparia riparia</i>	r
4 Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>	pv	37 Haarapääsky	<i>Hirundo rustica</i>	r
5 Jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	p	38 Räystäspääsky	<i>Delichon urbica</i>	r
6 Haapana	<i>Anas penelope</i>	pv	39 Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>	pr
7 Tavi	<i>Anas crecca</i>	pv	40 Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	pr
8 Lapasorsa	<i>Anas clypeata</i>	pr	41 Keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	pv
9 Tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	pv	42 Västäräkki	<i>Motacilla alba</i>	pv
10 Punasotka	<i>Aythya ferina</i>	p	43 Närhi	<i>Garrulus glandarius</i>	p
11 Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>	pv	44 Tilhi	<i>Bombicilla garrulus</i>	p
12 Uivelo	<i>Mergus albellus</i>	pv	45 Varis	<i>Corvus corone cornix</i>	p
13 Kurki	<i>Grus grus</i>	pr	46 Korppi	<i>Corvus corax</i>	p
14 Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	pr	47 Ruokokerttunen	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	pv
15 Isokuovi	<i>Numenius arquata</i>	pv	48 Lehtokerttu	<i>Sylvia borin</i>	pr
16 Pikkukuovi	<i>Numenius phaeopus</i>	p	49 Pensaskerttu	<i>Sylvia communis</i>	pr
17 Metsäviklo	<i>Tringa ochropus</i>	p	50 Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>	pr
18 Liro	<i>Tringa glareola</i>	pv	51 Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>	pr
19 Rantasipi	<i>Actitis hypoleucos</i>	p	52 Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>	pr
20 Valkoviklo	<i>Tringa nebularia</i>	pv	53 Pensastasku	<i>Saxicola rubetra</i>	pr
21 Suokukko	<i>Philomachus pugnax</i>	pr	54 Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>	pr
22 Kanahaukka	<i>Accipiter gentilis</i>	p	55 Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>	pr
23 Selkälokki	<i>Larus fuscus</i>	m	56 Räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>	pv
24 Harmaalokki	<i>Larus argentatus</i>	m	57 Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	pr
25 Kalalokki	<i>Larus canus</i>	m	58 Talitiainen	<i>Parus major</i>	pr
26 Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	pv	59 Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>	pr
27 Pikkulokki	<i>Larus minutus</i>	r	60 Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>	pr
28 Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	p	61 Urpiainen	<i>Carduelis flammea</i>	p
29 Metso	<i>Tetrao urogallus</i>	p	62 Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>	p
30 Riekkö	<i>Lagopus lagopus</i>	p	63 Punavarpunen	<i>Carpodacus erythrinus</i>	pr
31 Pyy	<i>Bonasa bonasia</i>	pv	64 Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>	pr
32 Sepelkyhky	<i>Columba palumbus</i>	p	65 Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	pv
33 Käki	<i>Cuculus canorus</i>	pr			

Taulukko 24. Havainnot v. 2002 (Juha Huttunen).

	14. 5.	27. 5.
Joutsen	pari pesällä, 79	pari pesällä, 67
Metsähanhi	5	14
Haapana	2 paria, k	pari, k
Tavi	2 paria, 3 k + 1 n, pari	3 k
Sinisorsa	12 k + 1 n	2 k, 4 k, 3 k
Tukkasotka	5 k	4 k + 2 n
Telkkä	9 k + 6 n, k	3 k + 2 n
Uivelo	n, n, n	n
Nokikana	1	

Kartta 10. Kuorejärvi
Kunta: Puolanka

Mittakaava 1:20000
0 200 400 Meters

Peruskarttalehdet:
344211

Koordinaatio: ykj
Nurkkakoordinaatit: 3531688,7205183 3535402,7208520
Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/13.05.2003

Lintuvesiensuojeluohjelma
 Natura-alueet

2.11 Saarijärvi, Suomussalmi

Yleistä

Saarijärvi sijaitsee Suomussalmen kaakkoiskulmassa. Valtakunnallisessa lintuvesien-suojeluohjelmassa esitetty suojelurajaus on 61 ha, josta vettä on 48 ha ja maata 13 ha.

Järvi kuuluu Naturaan osana Murhisalaa, aluekoodi FI1200742.

Saarijärvi kuuluu Lososuon-Saarisuon soidensuojelualueeseen ja sitä eivät uhkaa ihmistoiminnan aiheuttamat muutokset. Järven suojelun katsotaan toteutuvan soidensuojelualueen perustamisen kautta.

Taulukko 25a. Saarijärven kosteikkolintupisteet.

Laji	Suojeluarvo	1990		2000	
		Paria	Pisteet	Paria	Pisteet
Joutsen	5,00	1	5,00	1	5,00
Metsähanhi	7,00			1	7,00
Haapana	0,56	1	0,56	2	0,91
Tavi	0,25	5	0,77	5	0,77
Sinisorsa	0,30	4	0,79	5	0,93
Jouhisorsa	1,74			1	1,74
Heinätavi	1,95			1	1,95
Tukkasotka	0,29	3	0,63	4	0,77
Telkkä	0,29	5	0,89	4	0,77
Uivelo	3,38			1	3,38
Sinisuhaukka	5,20	1	5,20		
Nuolihaukka	1,73	1	1,73		
Kurki	4,63	1	4,63	1	4,63
Töyhtöhyppä	0,92	2	1,49		
Suokukko	2,20			9	10,24
Jänkäkurppa	1,80	3	3,88	2	2,92
Taivaanvuohi	0,40	2	0,65	2	0,65
Isokuovi	1,74			2	2,83
Valkoviklo	1,38	2	2,24	3	2,98
Metsäviklo	0,38			1	0,38
Liro	0,54	5	1,67	4	1,43
Naurulokki	0,96			50	14,84
Harmaalokki	0,60			1	0,60
Niittykirvinen	0,13	5	0,40	1	0,13
Keltavästäräkki	0,13	2	0,21	2	0,21
Västäräkki	0,13			1	0,13
Kivitasku	0,42	1	0,42		
Ruokokerttunen	0,11	3	0,24	2	0,18
Pajusirkku	0,13	5	0,40	2	0,21
Yhteensä		52	31,81	108	65,57

Saarijärven linnustosta on tietoa lintuvesiensuojeluohjelmassa v. 1981. Sen jälkeen järven linnustoa on tutkinut Jouni Koskela v. 1990. Seuraavan lintulaskennan on tehnyt Juha Huttunen v. 2000.

Järven pesimälinnusto on lähistön järviin verrattuna runsas ja monipuolinen. Muutonaikaisena levähdyspaikkana järven merkitys on kohtalainen, sulkasadon aikaisena kokoontumispaikkana sillä on paikallista merkitystä.

Linnuston luontaisten muutosten seuraamiseksi on aiheellista uusia lintulaskennat n. 10 vuoden välein.

Taulukko 25b. Eri vuosien vertailu.

SAARIJÄRVI	1981	1990	2000
Vesilintujen lajimäärä	10	6	10
Vesilintujen parimäärä	20	19	25
Kahlaajien lajimäärä	8	5	8
Kahlaajien parimäärä	23	14	24
Varpuslintujen lajimäärä	6	5	5
Kosteikkolajien määrä	26	19	26
Suojelupisteet vm. 1981	57	35	63
Suojelupisteet vm. 2003		32	66

Laskenta v. 2000 (Juha Huttunen)

Vuonna 2000 kävin Saarijärvellä viisi kertaa, 9.5., 17.5., 1.6., 9.6. ja 22.6. Sää oli havainnoinnin kannalta suotuisa muulloin paitsi viimeisellä käynnillä, jolloin tuli sadekuuroja ja tuuli oli kohtalaisen navakka. Kiersin järven metsän reunaan myöten määrittäen järvellä olevat linnut kiikarin ja kaukoputken avulla. Samalla merkitsin muistiin kaikki maan puolella havaitsemani lintulajit.

Majava on padollaan nostanut järven pintaa niin, että paikoitellen rantaakin on jäänyt veden alle ja rantapuusto on kuollut. Samalla pääsy avoimelle rannalle havainnoimaan järven linnustoa on vaikeutunut. Alkukesän aikana majava korotti patoan joten vesi nousi avovesialueiden ympärillä oleville rantaluhdille tarjoten sorsille suojaisia oleskelupaikkoja kasvillisuuden seassa.

Edelliseen laskentaan verrattuna vesilintujen ja kahlaajien laji- ja parimäärät olivat hieman kasvaneet. Uusia pesimälajeja olivat nyt metsähanhi, haapana, heinätavi, jouhisorsa ja uivelo sekä suokukko, kuovi ja metsäviklo. Töyhtöhyypästä ei nyt tullut yhtään havaintoa.

Naurulokit ilmeisesti yrittivät pesintää mutta luultavasti veden nousu tuhosi pesät, koska viimeisillä käynneillä lokkeja näkyi vähän eivätkä ne varoitelleet ollenkaan. Harmaalokkien pesämätäs oli reilusti vedenpinnan yläpuolella.

Niittykirvisen ja keltävästäräkin vähyys oli silmiinpistävä.

Merikotka on tavattu järvellä aiemminkin, ainakin 1970-luvulta lähtien. 9.5. paikalla oli merikotkapari, molemmat olivat vanhoja, sukukypsiä lintuja ja niiden käyttäytyminen viittasi reviirillä oloon. Muilla käynneillä lintuja ei kuitenkaan näkynyt.

Pohjantikka, puukiipijä ja kuukkeli ovat vanhaa metsää vaativia lajeja. Niiden löytyminen järven rantametsistä osoittaa näiden metsien arvon.

Seuranta

Saarijärveä ja sen linnustoa ei näytä uhkaavan mikään välitön ihmisen toiminta. Linnuston luontaisten muutosten seuraamiseksi riittänee laskenta n. 10 vuoden välein.

Merikotkan mahdollisen pesinnän selvittäminen on tärkeää. Mikäli pesä löytyy, on alueella retkeilevien ihmisten liikkuminen ja myös Kirnulan laavun huolto-työt ohjattava siten, että vältetään pesinnän häiritseminen

Taulukko 26a. Saarijärven kosteikkolinnut v. 2000 (Juha Huttunen).

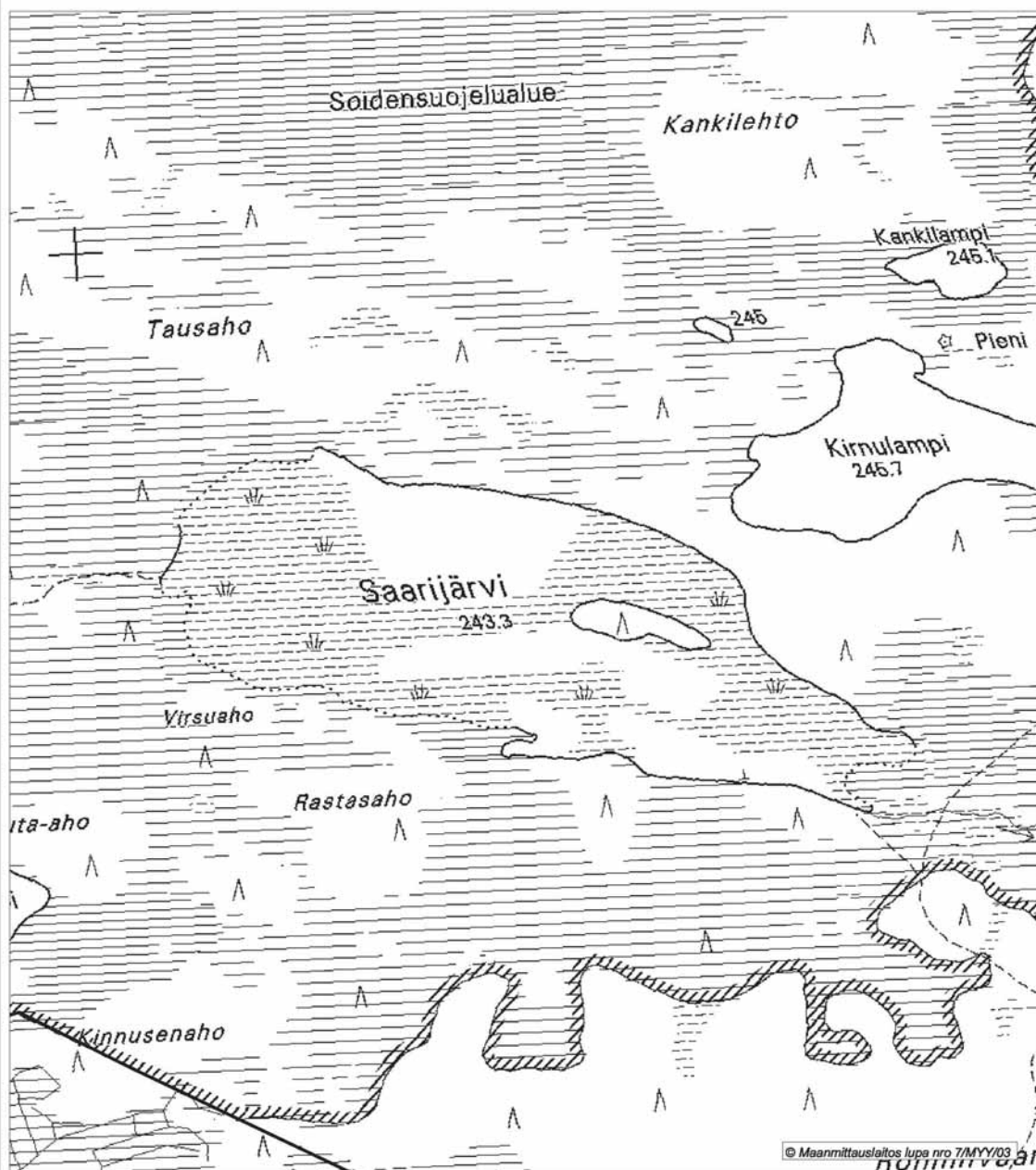
	9.5.	17.5.	1.6.	9.6.	22.6.	Pareja
Kuikka		p				
Joutsen	pesä	p pesällä	p pesällä	p pesällä	p	1
Metsähanhi	3p	1	27	2		1
Haapana			2k	2k1n		2
Tavi	p, 4p	p	k,4k	k	3k, n+9poik.	5
Heinätavi			p			1
Sinisorsa	p,p,2k	2k,k,k	p,4k		n	5
Jouhisorsa	2p,p,4k	k				1
Tukkasotka	2p,5p2k	3k2n, 3k	k,p,p,p,4k1n	4k,p,2k,p	2k,k	4
Telkkä	2p,3p	k,k,p,k	k,2n	n,n,n	2n,n+3poik., n+7poik.	4
Uivelo	n	p	3n			1
Sinisuoehaukka				n	n	
Kurki	4	1	1	1		1
Suokukko	k	9k	k			9
Taivaanvuohi	1	1,1	2	1		2
Jänkäkurppa	1	2 soi				2
Kuovi			2	1	2	2
Pikkukuovi				1	2	1
Mustaviklo	2	4				
Valkoviklo	2	1,1	3	3		3
Metsäviklo		1		1	1	1
Liro	3	1,1	4	2	4	4
Pikkulokki		3 yll.		3		
Naurulokki	13	5p	n.70	15	3	n.50
Kalalokki				2		
Harmaalokki	2p	1p	1p	1p	1p	1
Kalatiira				2		
Niittykirvinen			1			1
Keltavästäräkki		1		2	1	2
Västäräkki	x			1	1	1
Ruokokerttunen			1	2	1	2
Pajusirkku	x	2	1	2	1	2

Taulukko 26b. Saarijärven maalinnut v. 2000 (Juha Huttunen).

	9.5.	17.5.	1.6.	9.6.	22.6.
Varpushaukka				n	
Merikotka	p				
Käki			3	3	2
Käpytikka			1	1	
Pohjantikka		k rumm.			
Haarapääsky			x		
Räystäspääsky			x		
Metsäkirvinen		1		2	
Punarinta				1	
Leppälintu		3	3	2	2
Räkättirastas	x		1	2	1
Laulurastas	x	2			1
Punakylkirastas		2		2	
Pajulintu			3	3	1
Hippiäinen		2	2	1	1
Kirjosieppo			1		
Harmaasieppo			2	8	3
Talitiainen		1			
Puukiipijä				1	
Kuukkeli		2			
Varis			1		
Korppi		2 yll.			
Peippo	x	3	1	5	2
Järripeippo	x	7	7	7	4
Vihervarpunen		1		2	
Kirjosiiplikäpylintu	x				
Punatulkku				1	
Pohjansirkku	x	1		1	4

Kartta 11. Saarijärvi

Kunta: Suomussalmi

© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MYY/03
Pohjakaartit

Mittakaava 1:10000

0 100 200 Meters

Peruskarttalehdet:
442311

Koordinaatisto: ykj
Nurkkakoordinaatit: 3641174,7175838 3643031,7177507
Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/13.05.2003

 Natura-alueet

3 Muut seurantakohteet

3.1 Paltamon Matalajärven linnustosta

Laskenta vuonna 2001 (Juha Huttunen)

Matalajärven lounaispuolelle, pienen kankaan reunaan on tehty lintutorni josta näkee koko Matalajärven alueen, Matalansuolle sieltä ei näe. Tornista n. 200 metrin päähän, suuremman kankaan päähän on tehty Iso-Melasen leirikeskuksesta lähtevän retkipolun taukopaikka, jossa on kota, puuliiteri ja vessa. Paikalta ei ole näköyhteyttä Matalajärvelle, Matalansuo näkyy jonkin verran rämemännikön läpi.

Kävin tornilla kahdesti, 24.5. ja 7.6. Molemmilla kerroilla sää oli lintujen havainnoinnin kannalta hyvä.

Ensimmäisellä kerralla torniin noustessani avovesialueen reunassa pesivä joutsenpari -toinen oli hautomassa, toinen pesän vieressä- lähti pesältä ja ui avoveden kauimmaiseen päähän. Oltuani tornissa jonkin aikaa linnut tulivat vähitellen lähemmäksi ja puolen tunnin kuluttua emo palasi hautomaan. Tornista poistumiseni ei aiheuttanut häiriötä. Toisella käynnilläni emot pysyivät pesällä.

Taukopaikalla olo ei aiheuttanut linnuille häiriötä. Etäisyys Matalajärveen ja Matalansuon lokkiyhdyksuntaan on riittävä, etenkin kun suoraa näköyhteyttä kumpaankaan ei ole.

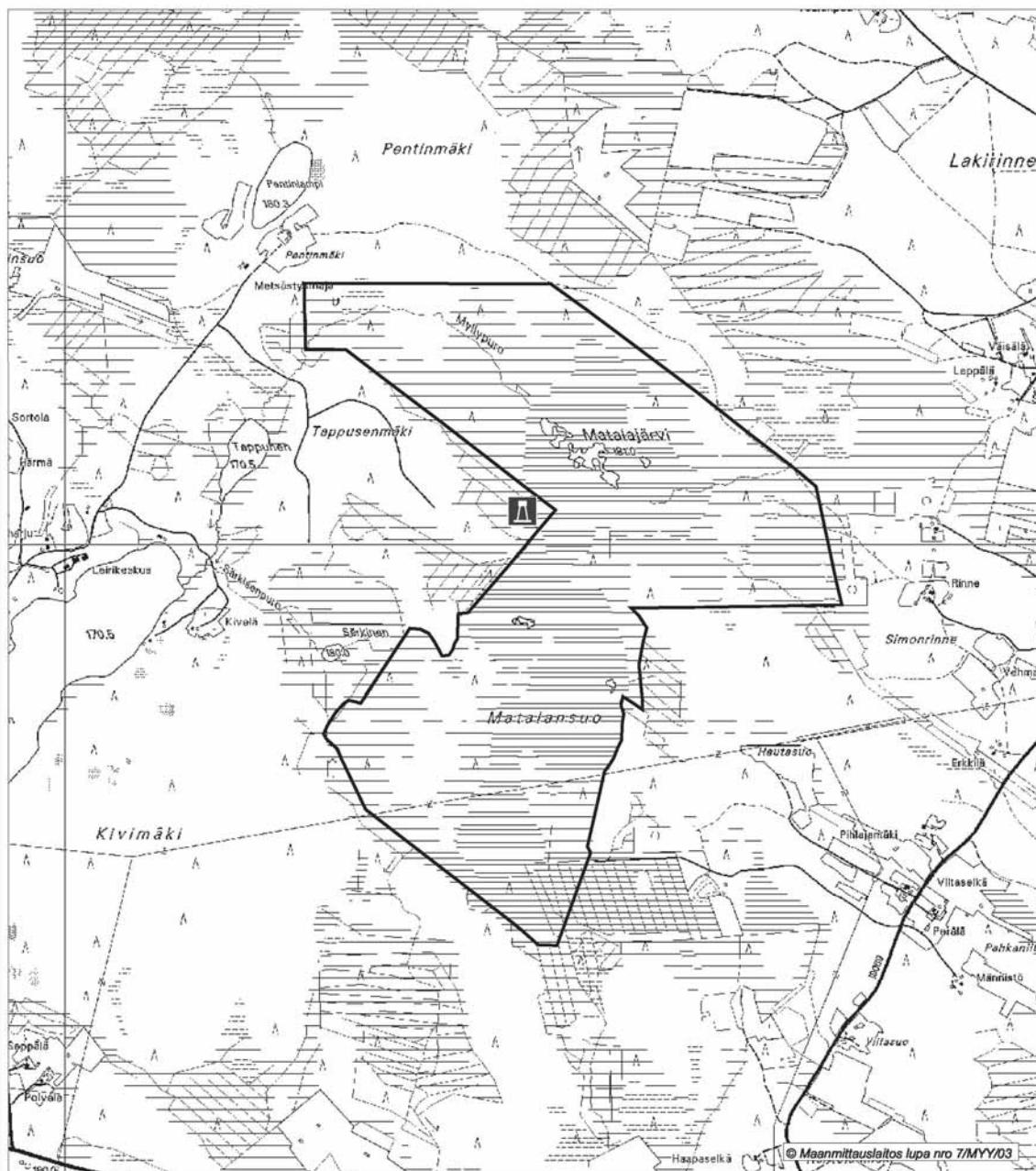
Matalajärveä lintujen pesimäalueena voisi parantaa lisäämällä avovesialaa jonkin verran vedenpinnan nostolla, tekemällä lammikoita (esim. kaivamalla tai räjäyttämällä) tai näiden yhdistelmällä.

Taulukko 27. Matalajärven havainnot.

	24.5.	7.6.
Joutsen	p + pesä	p + pesä
Tavi	5k	3k
Sinisorsa		n + 9 poik.
Jouhisorsa	k	n + 4 poik.
Tukkasotka	p	8k
Kurki	l	p + l poik.
Isokuovi	p	p
Valkoviklo	p	p
Liro	p	p

Kartta 12. Matalajärvi

Kunta: Paltamo

 Lintutorni
 Natura-alueet

Mittakaava 1:20000
0 200 400 Meters

Peruskarttalehdet:
343208, 343209, 343211, 343212

Koordinaattisto: ykj
Nurkkakoordinaatit: 3529841,7148157 3533555,7151495
Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/13.05.2003

3.2 Haukijärven kosteikkolinnut

Yleistä

Haukijärvi on kunnostuskohde, joka sijaitsee Kajaanin kaakkoisreunalla. Järvi on suo-alue, jolle Kainuun ympäristökeskus on nostanut veden 1990-luvun alussa. Järvi on matala ja siinä on runsaasti vedenalaisia kantoja ja karikkoja. Rannat ovat suoreunaisia ja vesikasvillisuutta on niukasti. Järven eteläpuolella tien vieressä on kota ja nuotiopaikka, josta ei ole häiriötä alueen linnustolle.

Järven pesimälinnusto on lähistön järviin verrattuna hyvin samankaltainen. Muutonaikaisena levähdyspaikkana järven merkitys on vähäinen. Sulkasadon aikaisena kokoontumispaikkanaanakaan sillä ei ole merkitystä. Lajisto ja parimäärät voivat tulevaisuudessa kehittyä monipuolisemmaksi, jos ranta- ja pohjikasvillisuus runsastuvat.

Laskenta v. 1998 (Teppo Helo)

Kesällä 1998 alueella käytiin kahdesti, 20.5. ja 2.6. Lintulaskennat suoritettiin kiertämällä alue kanootilla mahdollisimman lähellä rantaa. Alueen linnusto ei poikennut normaalista vaan oli tyypillinen Etelä-Kainuun alueen suojärvelle.

Seuranta

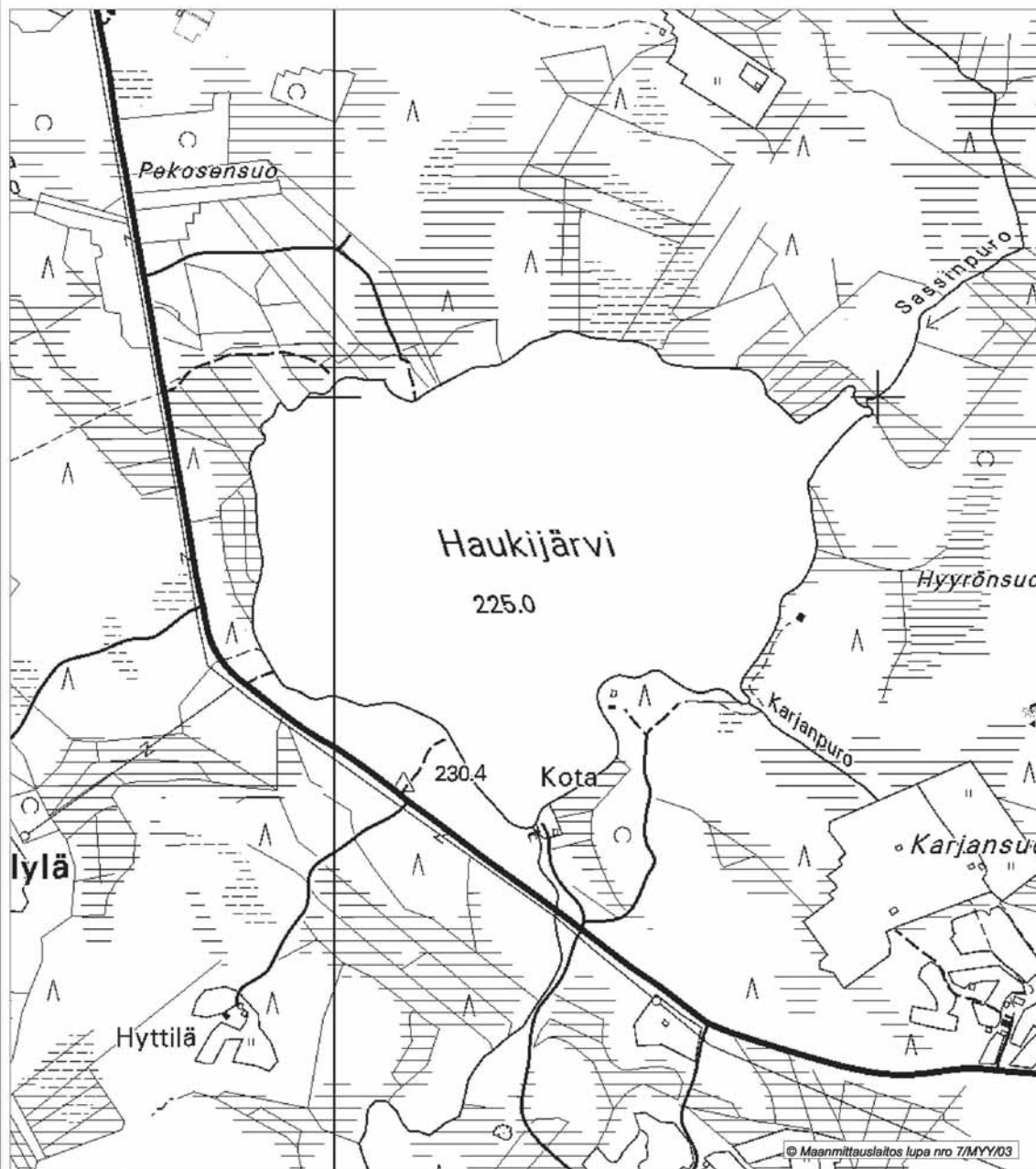
Haukijärveä ja sen linnustoa ei näytä uhkaavan välitön ihmisen toiminta. Järven linnuston seuranta ei ole tarpeellista.

Taulukko 28. Kajaanin Lehtovaaran Haukijärvellä havaitut kosteikkolinnut 1998 (Teppo Helo).

	20.touko paria(yksilöä)	2.kesä paria(yksilöä)	Pesivää paria	2003		
				Suojelu- pisteet	Suojelu- arvo	Suojelu- pisteet
Sinisorsa	1(1)	1(1)	1	2	0,30	0,30
Haapana	-	2(2)	2	2	0,56	0,91
Tavi	3(4)	13(13)	3	2	0,25	0,54
Tukkasotka	2(3)	2(3)	2	2	0,29	0,47
Telkkä	6(8)	8(11)	3	1	0,29	0,63
			yht: 11			
Liro			3	1	0,54	1,17
Rantasipi			3	1	0,17	0,37
Metsäviklo			1	4	0,38	0,38
Valkoviklo			1	1	1,38	1,38
Kalalokki			2	1	0,52	0,84
Naurulokki			6	1	0,96	3,36
Västaräkki			5	1	0,13	0,40
Keltävästaräkki			3	1	0,13	0,28
Pajusirkku			5	1	0,13	0,40
Ruokokerttunen			5	1	0,11	0,34
			yht: 22			11,77

Kartta 13. Haukijärvi

Kunta: Kajaani

Mittakaava 1:10000

0 100 200 Meters

Peruskarttalehdet:
343110

Koordinaatisto: ykj
Nurkkakoordinaatit: 3534427,7106810 3536285,7108478
Kainuun ympäristökeskus/Teppo Helo/13.05.2003

3.3 Lahnasjärven kosteikkolinnut

Yleistä

Lahnasjärvi sijaitsee Etelä-Kajaanissa, Laakajärven luoteispuolella. Järvi on hyvin matala ja vapaata vesipinta-alaa on vähän. Kesällä kortetta kasvaa lähes koko järven alueella. Alueella on laajoja osittain pensoittuneita luhtarantoja, jotka tarjoavat hyvän pesimäympäristön kahlaajille ja varpuslinnuille.

Järven pesimälinnusto on lähistön järviin verrattuna runsas ja monipuolinen. Eri-tyisen runsaslukuinen on sinisorsa, jonka kantaan vaikuttanee Kajaanin "pullasorsapopulaatio". Muutonaikaisena levähdyspaikkana järven merkitys on kohtalainen. Sulkasadon aikaisena kokoontumispaikkana sillä on paikallista merkitystä.

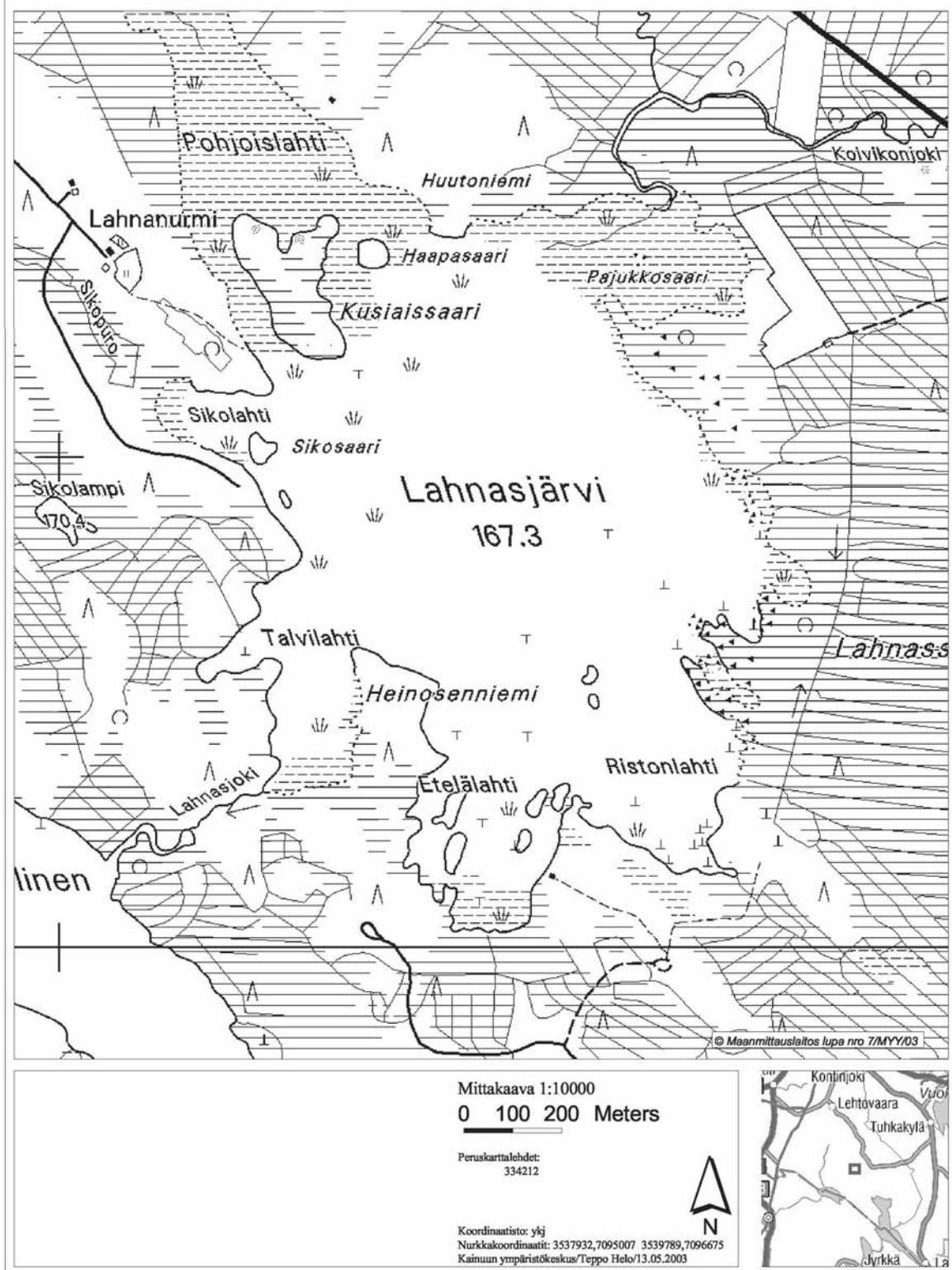
Taulukko 29. Kajaanin Lahnasjärven Lahnasjärvellä havaitut kosteikkolinnut 1998 (Teppo Helo).

	20.5.1998 paria(yksilöä)	2.6.1998 paria(yksilöä)	Pesivää paria	2003		
				Suojelu- pisteet	Suojelu- arvo	Suojelu- pisteet
Joutsen	1(5)	-(11)	-			
Metsähanhi	-(12)	-(2)	-			
Sinisorsa	9(16)	5(9)	5	2	0,30	0,93
Jouhisorsa	8(8)	2(3)	3	4	1,74	3,75
Haapana	7(8)	11(13)	7	2	0,56	2,19
Tavi	11(19)	11(19)	11	2	0,25	1,34
Lapasorsa	1(2)	-	1	5	0,56	0,56
Tukkasotka	5(22)	4(8)	5	2	0,29	0,89
Telkkä	11(22)	5(8)	5	1	0,29	0,89
Uivelo	-	-(3)	-			
			yht: 37			
Nuolihaukka			1	2	1,73	1,73
Kurki			1	2	4,63	4,63
Taivaanvuohi			5	2	0,40	1,23
Isokuovi			1	1	1,74	1,74
Metsäviklo			2	2	0,38	0,62
Liro			6	1	0,54	1,89
Rantasipi			1	1	0,17	0,17
Valkoviklo			5	1	1,38	4,26
Kalalokki			2	1	0,52	0,84
Kalatiira			2	1	0,42	0,68
Pensastasku			2	1	0,36	0,58
Ruokokerttunen			25	1	0,11	1,05
Niittykirvinen			3	1	0,13	0,28
Keltavästäräkki			10	1	0,13	0,65
Västäräkki			3	1	0,13	0,28
Punavarpunen			2	1	0,14	0,23
Pajusirkku			25	1	0,13	1,24
				yht: 39		32,66

Kartta 14. Lahnasjärvi

Kunta: Kajaani

Laskenta v. 1998 (Teppo Helo)

Kesällä 1998 alueella käytiin kahdesti, 20.5. ja 2.6. Kevät oli kylmä, joten kasvillisuus ei haitannut laskentojen tekemistä. Lintulaskennat suoritettiin kiertämällä alue kanootilla mahdollisimman lähellä rantaa.

Seuranta

Lahnasjärveä ja sen linnustoa ei näytä uhkaavan mikään välitön ihmisen toiminta. Järven pohjoisosan lahdet ovat kasvamassa umpeen. Järven umpeenkasvun ja linnuston luontaisten muutosten seuraamiseksi riittänee laskenta 10 vuoden välein.

3.4 Särämän kosteikkolinnut

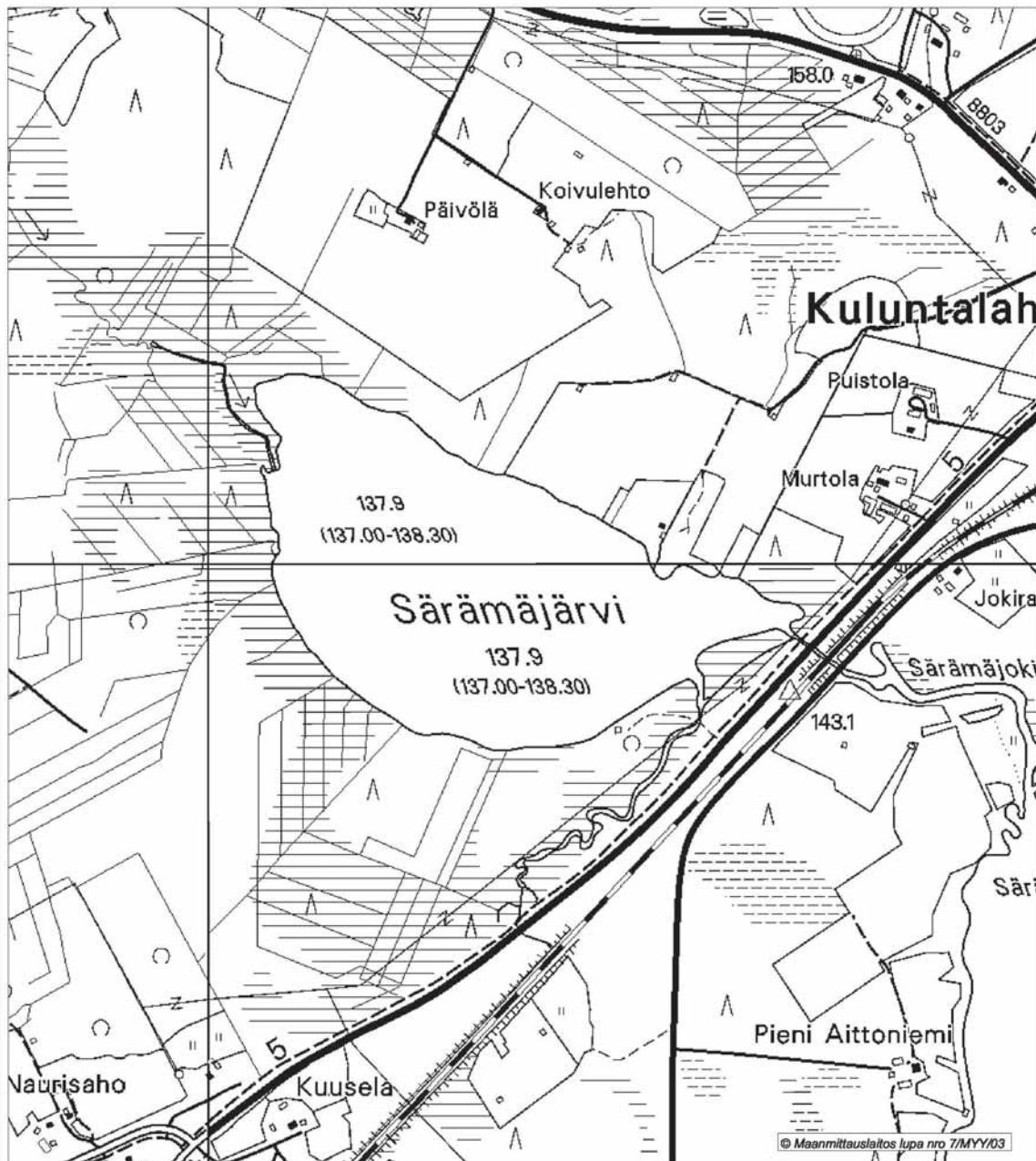
Yleistä

Särämä sijaitsee Kajaanissa, kaupungin taajaman pohjoispuolella. Järvi on matala, mutta avointa vesialuetta on runsaasti. Kortetta ja ruokoa on hyvin niukasti, mutta vitakasvillisuutta runsaasti. Rannat ovat pääasiassa räme- ja metsärantoja. Järveä on käytetty siiankasvatukseen.

Taulukko 30. Kajaanin Kuluntalahden Särämällä havaitut kosteikkolinnut 1998 (Teppo Helo).

	22.5.1998 paria(yksilöä)	3.6.1998 paria(yksilöä)	Pesivää paria	2003		
				Suojelu- pisteet	Suojelu- arvo	Suojelu- pisteet
Joutsen	1(2)	1(2)				
Kanadanhanhi	-(1)	-				
Sinisorsa	1(6)	4(4)	1	2	0,30	0,30
Jouhisorsa	-	1(1)				
Haapana	3(5)	4(4)	3	2	0,56	1,21
Tavi	3(3)	1(2)	3	2	0,25	0,54
Lapasorsa	-	-				0,00
Tukkasotka	1(2)	1(4)	1	2	0,29	0,29
Telkkä	3(13)	2(3)	3	1	0,29	0,63
Isokoskelo	2(3)	-				
Uivelo	2(2)	-				
			yht:	11		
Lehtokurppa			2			
Taivaanvuohi			2	2	0,40	0,65
Töyhtöhyyppä			2	1	0,92	1,49
Isokuovi			3	1	1,74	3,75
Metsäviklo			2	4	0,38	0,62
Liro			3	1	0,54	1,17
Valkoviklo			2	1	1,38	2,24
Rantasipi			2	1	0,17	0,28
Kalalokki			1	1	0,52	0,52
Kiuru			2	1	0,16	0,26
Pensassirkkalintu			1	6	0,55	0,55
Ruokokerttunen			2	1	0,11	0,18
Niittykirvinen			1	1	0,13	0,13
Västäräkki			2	1	0,13	0,21
Keltävästäräkki			2	1	0,13	0,21
Pajusirkku			2	1	0,13	0,21
			yht:	33		15,43

Kartta 15. Särämä
Kunta: Kajaani

Järven pesimälinnusto on laji- ja parimäärältään niin pieni, että sillä ei ole alueellista pesimäaikaista merkitystä. Muutonaikaisena levähdyspaikkana järven merkitys on kohtalainen. Sulkasadon aikaisena kokoontumispaikkana sillä on paikallista merkitystä. Erityisen tärkeä alue on joutsenten muutonaikaisena levähdysalueena. Parhaillaan järvellä on havaittu n. 150 joutsenta. Yli sadan joutsenen parvet ovat alueella tavallisia.

Laskenta v. 1998 (Teppo Helo)

Särämän vesilintulaskennat suoritettiin 22.5. ja 3.6. Laskennat tehtiin pistelaskentoina 5-tien sillalta ja siitä suoraan vastarannalla olevalta hiekkasärkältä. Alueella pesivien vesilintujen laji- ja parimäärät osoittautuivat oletettua pienemmiksi.

Seuranta

Särämän linnustoa ei näytä uhkaavan mikään välitön ihmisen toiminta. Järven linnuston seuranta ei ole tarpeellista.

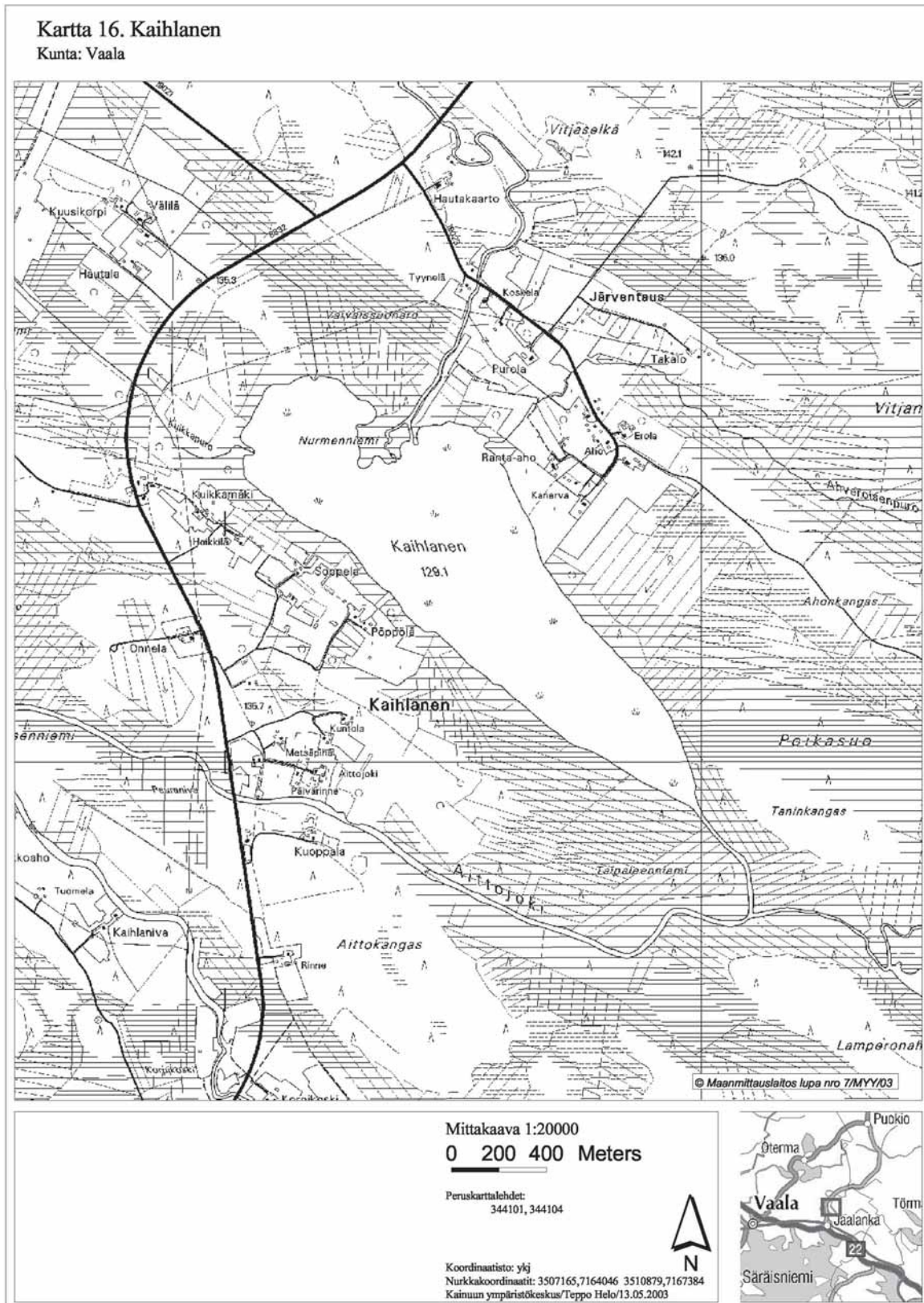
3.5 Kaihlasen kosteikkolinnut

Taulukko 31. Vaalan Jaalangan Kaihlasella havaitut kosteikkolinnut 1998 (Teppo Helo).

	18.5.1998 paria(yksilöä)	9.6.1998 paria(yksilöä)	Pesivää paria	2003		
				Suojelu pisteet	Suojelu- arvo	Suojelu- pisteet
Silkkiiukku	1(2)	1(1)	1	3	0,60	0,60
Joutsen	1(2)	1(2)	1	7	5,00	5,00
Sinisorsa	2(2)	4(5)	2	2	0,30	0,49
Jouhisorsa	-	1(1)	1	4	1,74	1,74
Haapana	3(3)	2(2)	3	2	0,56	1,21
Tavi	3(3)	6(6)	6	2	0,25	0,88
Tukkasotka	2(11)	5(12)	5	2	0,29	0,89
Telkkä	5(8)	5(9)	5	1	0,29	0,89
			yht: 24			
Töyhtöhyppä			1	1	0,92	0,92
Taivaanvuohi			3	2	0,40	0,86
Isokuovi			2	1	1,74	2,83
Metsäviklo			1	2	0,38	0,38
Liro			3	1	0,54	1,17
Rantasipi			3	1	0,17	0,37
Valkoviklo			3	1	1,38	2,98
Kalalokki			3	1	0,52	1,12
Naurulokki			7	2	0,96	3,75
Lapintiira			1	1	0,40	0,40
Kalatiira			2	1	0,42	0,68
Kiuru			1	1	0,16	0,16
Pensastasku			1	1	0,36	0,36
Satakieli			1	1	0,28	0,28
Ruokokerttunen			20	1	0,11	0,90
Niittykirvinen			2	1	0,13	0,21
Västäräkki			2	1	0,13	0,21
Keltävästäräkki			3	1	0,13	0,28
Punavarpunen			2	1	0,14	0,23
Pajusirkku			15	1	0,13	0,87
			yht:	46		30,64

Yleistä

Kaihlanen sijaitsee Vaalan länsiosassa, Oulujärven pohjoispuolella. Järven länsipää on hyvin matala, kesällä lähes umpeenkasvanut ruoikkoalue. Suurin osa rannoista on pensoittunutta luhtaa ja vanhaa peltoa. Itäosassa järveä on enemmän avointa vesipintaa ja rannat ovat metsäisiä.

Järven pesimälinnusto on ympäristön järviin verrattuna hieman runsaampi. Muutonaikaisena levähdyspaikkana järven merkitys on pieni. Sulkasadon aikaisena koontumispaikkana sillä ei ole merkitystä. Voimakkaan virtaaman takia järvi aukeaa aikaisin huhtikuussa, mikä lisää sen muutonaikaista merkitystä.

Laskenta v. 1998 (Teppo Helo)

Kesällä 1998 alueella käytiin kahdesti, 18.5. ja 9.6. Kevät oli kylmä, joten kasvillisuus ei haitannut näkyvyyttä. Lintulaskennat suoritettiin kiertämällä alue kanootilla mahdollisimman lähellä rantaa. Alueen linnusto oli monipuolinen, mutta parimäärät jäivät pieniksi.

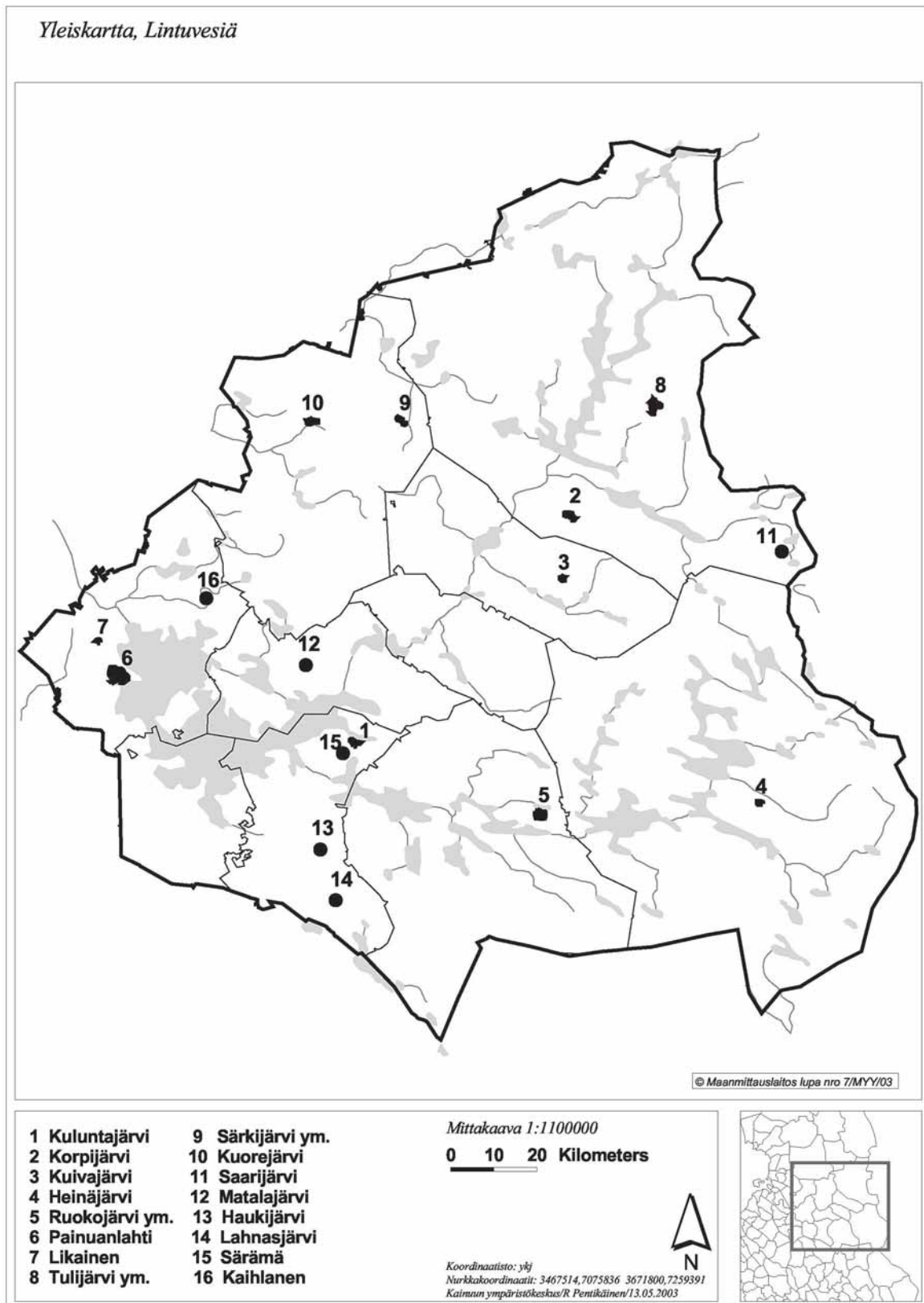
Seuranta

Järven linnuston seuranta ei ole tarpeellista

Kirjallisuus

- Asanti, T., Gustafsson, E., Hongell, H., Hottola, P., Mikkola-Roos, M., Osara, M., Ylimaunu, J. & Yrjölä, R. 2003: Kosteikkojen linnuston suojeleuarvo. Suomen ympäristö 596.
- Koskela, J. 1990: Tuli-, Hirvas- ja Raatejärven sekä Suomussalmen Saarijärven linnuston, suojeleuarvon ja kunnostustarpeen selvitys. Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja nro 432.
- Lintuvesityöryhmä 1981. Valtakunnallinen lintuvesiensuojeluohjelma. Komiteanmietintö 1981:32.
- Taskinen, E. 1989: Korpijärven, Likaisen sekä Painuanlahden linnusto. Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja nro 431.
- Seppä, S. 1991: Eräiden Kainuussa sijaitsevien lintuvesien linnuston, suojeleuarvon ja kunnostustarpeen selvitys. Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja nro 433.

Liite 1: Seurantakohteiden sijainti

Kuvailulehti

Julkaisija	Kainuun ympäristökeskus	Julkaisuaika	2004
Tekijä(t)	Toimittajat: Juha Huttunen, Teppo Helo ja Sirkka-Liisa Markkanen		
Julkaisun nimi	Kainuun ympäristökeskuksen kosteikkolintuseurannat		
Julkaisun osat/ muut saman projektin tuottamat julkaisut			
Tiivistelmä	<p>Julkaistuun on koottu Kainuun ympäristökeskuksen lintuvesiä koskevat linnusto-, suojeluarvo- ja kunnostustarveselvitykset.</p> <p>Kainuun lintuedet ovat yleensä pieniä umpeenkasvavia suojärviä, joten niiden suojelupiste- arvot eivät yllä valtakunnallisesti merkittävälle tasolle. Kuitenkin niiden linnusto on huomatta- vasti rikkaampi kuin ympäröivien alueiden, joten ne ovat maakunnallisesti erittäin hyviä suojelukohteita.</p> <p>Parhaat, valtakunnallisestikin hyvät suojelupiste- arvot saa kooltaan suurin suojelukohde, Oulujärven Painuanlahti. Lähes samaan yltävät Suomussalmen Korpijärvi ja Kuhmon Heinäjärvi. Huomattavaa muutosta vuoden 1981 lintuvesien suojeluohjelman tilanteeseen verrattuna ei lintuvesien suojeluarvoissa ole tapahtunut.</p> <p>Suojeluarvo on julkaisussa laskettu sekä lintuvesityöryhmän vuonna 1981 käyttämällä että vuonna 2003 julkaistulla menetelmällä. Uudemmallalla tavalla lasketut suojelupiste- arvot ovat useimmilla kohteilla hieman pienemmät kuin vanhemmalla tavalla lasketut.</p> <p>Lintuvesien suojeluohjelmaan kuuluvista 11 kohteesta on kolmea kunnostettu vedenpintaa nostamalla ja kunnostustarvetta on 4 kohteella.</p> <p>Linnuston ja lintuvesien seuranta on tarpeen kohteesta riippuen 3 - 10 vuoden välein.</p>		
Asiasanat	kosteikkolinnut, vesilinnut, lintuedet, lintuvesien suojelu, suojelupiste- arvo		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Alueelliset ympäristöjulkaisut 314		
Julkaisun teema			
Projektihankkeen nimi ja projektinnumero			
Rahoittaja/ toimeksiantaja			
Projektiryhmään kuuluvat organisaatiot			
	ISSN	ISBN	
	1238-8610	952-11-1480-0	952-11-1481-9 (PDF)
	Sivuja	Kieli	
	71	Suomi	
	Luottamuksellisuus	Hinta	
	Julkinen	14 euroa	
Julkaisun myynti/ jakaja	Kainuun ympäristökeskus, PL 115, 87101 KAJAANI, puh. (08) 616 3356, fax (08) 616 3629 Oy Edita Ab, (09) 566 0266, fax (09) 566 0380		
Julkaisun kustantaja			
Painopaikka ja -aika	Kajaanin Kirjapaino Oy 2004		

Documentation page

Publisher	Kainuu Regional Environment Centre	Date	2004
Author(s)	Editors: Juha Huttunen, Teppo Helo, Sirkka-Liisa Markkanen		
Title of publication	Wetland bird surveys of the Kainuu Regional Environment Centre		
Parts of publication/ other project publications			
Abstract	<p>The publication contains the data compiled by the Kainuu Regional Environment Centre on the region's wetland bird habitats: their bird fauna, conservation value, and restoration needs.</p> <p>Most of the wetland bird habitats in Kainuu are small, paludifying bog lakes, and thus their conservation value index does not reach nationally significant levels. However, these habitats have a far richer bird fauna than the areas surrounding them, and thus they are regionally important conservation sites. Painuanlahti in lake Oulujärvi is the largest and also most valuable of these, and its conservation value ranks relatively high even on the national scale. Nearly as valuable sites are lake Korpijärvi in Suomussalmi and lake Heinäjärvi in Kuhmo. The situation has not changed significantly since the wetland bird conservation programme of 1981.</p> <p>For this publication, conservation value indices have been determined in two ways: with the method used by the conservation committee of 1981, and with a more recent model published in 2003. In most cases the conservation value index calculated with the new method is somewhat lower than that obtained with the older model.</p> <p>Altogether 11 areas are included in the wetland bird conservation programme. Three of these have been restored by elevating the water level, four others are in need of restorative measures. Re-inventorying of wetland bird fauna and habitats is necessary every 3 to 10 years, depending on the site.</p>		
Keywords	wetland birds, aquatic birds, wetland bird habitat, protection of wetland bird habitat, conservation value index		
Publication series and number	Regional environmental publications 314		
Theme of publication			
Project name and number, if any			
Financier/ commissioner			
Project organization			
	ISSN	ISBN	
	1238-8610	952-11-1480-0	952-11-1481-9 (PDF)
	No. of pages	Language	
	71	Finnish	
	Restrictions	Price	
	Public	14 Euros	
For sale at/ distributor	Kainuu Regional Environment Centre, PO Box 115, FIN-87101 Kajaani, Tel. 08-6163356, fax 08 6163 629 Oy Edita Ab, Tel. 09 5660 266, fax 09 5660 380		
Financier of publication			
Printing place and year	Kajaanin Kirjapaino Oy 2004		

Kainuun ympäristökeskuksen kosteikkolintuseurannat

Kainuun ympäristökeskus on tehnyt lintuvesien suojeleohjelmaan kuuluvilla kohteilla lintulaskentoja 1980-luvulta lähtien 5-10 vuoden välein. Samalla on kartoitettu alueiden luonnontilaa ja mahdollista kunnostustarvetta. Lintuvesiä on kunnostettu pääasiassa veden pintaa nostamalla avoimen vesialueen lisäämiseksi. Lintuvesikohteiden seurantarve vaihtelee järvikohtaisesti. Toiset järvet vaativat tulevaisuudessa enemmän tutkimusta niillä tapahtuvien muutosten tai hoito- ja kunnostustoimenpiteiden tulosten selvittämiseksi. Useimmilla järvillä riittävät seurantalaskennat noin 10 vuoden välein.

1980-luvulta on Kainuun lintuvesien suojeleohjelmakohteiden linnustossa tapahtunut vain pieniä muutoksia. Suurimmat yksittäiset muutokset ovat jouhi- ja sinisorsan vähentyminen sekä uivelon palaaminen Kainuun pesimälinnustoon.

Julkaisu on saatavissa myös Internetissä:
www.ymparisto.fi/julkaisut

ISBN 952-11-1480-0
ISBN 952-11-1481-9 (PDF)
ISSN 1238-8610

Myynti: Kainuun ympäristökeskus
PL 115, 87101 KAJAANI
puh. (08) 616 3356, faksi (08) 616 3629